

శ్రీ రస్తు పీఠిక

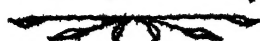
మిత్రులారా!

వరబ్రహ్మస్వరూపుడగు శ్రీరామమూర్తి దివ్యచరిత్రమును
 హాస్తి మహాముని లోకమున నవతరింపజేసి పెక్కండ్రనుతరింపజేసి
 ము. అదియాంధ్రీకరించి బాస్కరుడు మొదలగు తెలుగుకవులు మన
 మాంధ్రీలోకమును బావనముచేసిరి. కానిపైవారుచేసిన గ్రంథము
 స్నియు పండిత భావయందు వ్రాయబడి యుండుటవలన వానిసార
 ము సామాన్యజనులకు గట్టుచాటు నిక్షేపముగా నున్నది. పరమపవ
 త్రముగు రామకథ సుబోధముగ బామగులకు సయితము తెలియజేయ
 గినరచన విరకమునుండి మనదేశమునకు కావలసియుండుటచూచి
 పెక్కండ్రచే వ్రాయబడిన కీర్తనలు కొన్నియును మాచే వ్రాయబడి
 కీర్తనలు కొన్నియును కథాసరళిగా చిరకాలమునుండికూర్చి లోకో
 తరము కొరకు యీగ్రంథమును రాజమండ్రినివాసులగు మాచేటి
 నన్యాయ్యగారివలన ముద్రించియున్నాము. యీకీర్తనలు మిక్కిలి
 సులభమైనవి యుండుటయేగాక అడుగువరుస నాట్యముచే రామ
 భజన చేయువారికిగూడ మిక్కిలి యుపయోగకరముగా నున్నవి. ఏ
 రీతినైనను రామనామమును స్మరించుటయు రామచరిత్ర పఠ
 చుటయు సంసారసాగరతరణమునకు సాధనములుగనుట సాక్షాత్కారముల
 ద్వారకు యుత్తిపాకర్యమును కలుగజేయుటకు తగిన యీకీర్తనల
 మందు స్వల్పమయినదోషము లేవియైనను కనుపించిన నీళ్ళను విడి
 పాలను గ్రహించు హంసవలెనే పెద్దలు వానిని పరిగణించక సార
 మునే గ్రహింతుడుగాక.

మరీపూడి
 22-11-1911

ఇట్లు విన్నవించు తమవిధేయులు
 బల్లా స్వామి, అంబటి బాపన్న

కా శీ మ జి లీ క థ లు

శ్రీకృష్ణపాల్వ్యాము	1—0—0
శ్రీరాధపాల్వ్యాము	1—0—0
శ్రీమదపాల్వ్యాము	1—8—0
నాల్గవపాల్వ్యాము	1—8—0
అయిదవపాల్వ్యాము	1—0—0
ఐదవపాల్వ్యాము	1—8—0
శ్రీకృష్ణబోధామృతము	0—12—0
శ్రీకృష్ణనిజవిరచారిత్రము	1—4—0
ఆంధ్రీకపులచరిత్రము	3—0—0
ఆంధ్రీకవిజవిరములు	3—0—0
శ్రీనారాయణచంద్రిక	2—8—0
బ్రహ్మాండపురాణము	4—0—0
మౌంధపురాణము వచనము	1—0—0
శ్రీబాల్మీకికరము	5—0—0

నోవల్సు

పదావతరి (ఆంధ్రీకేశాత్మకమగు చక్కనికథ)	1—0—0
సంధాశరత్పంద్రము (చి॥ ల॥ నరసింహముగారు)	1—0—0
వజ్రహృద (బళ్లారి కృష్ణమూచార్యులుగారు)	1—4—0
ప్రమిలారాజ్యము డిటా	1—4—0
పాదుకాపట్టాభిషేకము డిటా	1—4—0
మూక్తావళి డిటా	1—4—0

పై గ్రంథములు వలయుపారు:—

మాదేటి నన్యానయ్య,

బుక్కు-7 ల్లరు, రాజమండ్రి.

(అని పోస్టికొనవలెను.

నరస్వరీప్రార్థన,
3 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

బ్రహ్మరాణీసింహా కరుణజూడుమితల్లీ వాణిరొసీవిపుడు కరుణ
తొక్కవజూడు ॥బ్రహ్మ॥ ధర్మసంపన్ననీకరుణజూడుమితల్లీ నీదాసుడను
నేను నీవేగ కరుణింపు ॥బ్రహ్మ॥ కవీశ్వరులపాలి కల్పవల్లీయొవాణి
వీణెవాణిసింపుకరుణించి బ్రోవుమి ॥బ్రహ్మ॥ అందాముగానాడుకావ్య
మాదున నీప్రనిలువవలెనునుమ్మి కలునరాణీయొవాణీ ॥బ్రహ్మ॥ ధర
ణిలో మునిప్రూషి పురమందు పున్నట్టి రామభక్తులను కరుణజూడుము
తల్లీ ॥బ్రహ్మ॥

సీ॥ శ్రీలక్ష్మీకృతమైన గోదావరీతీర।

రాజసుండిలోన బేరిత్రోడ।

నీలంబు గలిగిన శివకులమందున

భువిలోన మాదేటి వారొంశజుండు।

సన్యాసయూగారు యీరామకీర్తనన్।

రమ్యంబుగా మిగులశృద్ధోను।

విదితంబుగానచ్చవేయించి యిలలోన।

ప్రకాశింపజేసె వేడ్కమీర।

వాసదరహాసకోటి మన్మథవిలాస।

వారికిసిరులిచ్చి బ్రోవుమీనాథమాధ।

పొందుగా మురిపూడి పురనివాస।

దనుజ సంహార శ్రీరఘురామచంద్ర॥

రామప్రార్థన

4 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

యోవీర నీదయా రాదురరామయ్యా ఎంతవేడినగాని నీదయా
రాదుర ॥యోవీ॥ నామీదనీదయా జూపవేదిరామ నీదయారాకుంటె
నేనేమిసేయుదును ॥యోవీ॥ ఆసించి నీకొరకు దోసిల్పొగ్గితినియ్య కరు
ణించి ననుబ్రోవు సంపూర్ణకాముండ ॥యోవీ॥ కరిపొచ్చుదులను

గాచితివనినేనూ అనతొవేసితిని రఘుకులచదుడ | యోవీ || పతితపా
వనబిరుదు వహించినవాని ప్రఖ్యాతిగా నిన్ను వేడుకుంటినిస్వామి
|| యోవీ || శిరణన్నవారిని రక్షించెవాడవు కుండలిశైన ననుకరుణజూ
డుము స్వామి || యోవీ || బహువిధమాలసన్న బ్రస్తుతించ మనిబ్రహ్మ
నానుచుటను వ్రాసెను యీశ్వరు || యోవీ || ఆపదనొందగ ద్రావదిని
గాచిన శ్రీపతీనీవునా తాపమార్పగదేవ || యోవీ || ఎన్నోవిధంబుల
నిన్నెన్నుత్రయుంటి వన్నగ భూపతి కరుణతోరక్షించు | యోవీ || నా
విన్నపమాలించి నీవేగదయచేసి వానిని సల్లాస్వామి గాగునిజోవు
మి || యోవీ ||

క || పాలంగోలి మరాళము

కీలమునుజ్జింది కైకలెడుకీర్తి

కాలుని కింకరామాధురి

చాలిగ జవిచూచి చెడుగురగునవిశిషీ

శ్రీరాము లక్ష్మిక్రూ భగతి శత్రుఘ్నులు జనము.

నీ వ కీర్తన—అటతాళా.

ఉదయిచెగమాత్ర శ్రీరాము న ఉదయించెగమాత్ర || ఉద || ఉ
దయించెరమాత్ర లూడొవ్వోహాకేసు పగునాలుగు భువనములు పా
లిచె శ్రీరాము || ఉద || శ్రీలక్ష్మినా భగతి శత్రుఘ్నులు దశరథరాజు
నకు ననుచురు పుత్తులు || ఉద || గరుడ గంధర్వాది బ్రహ్మరుద్రా
దులు నాదాయనుసిగూర్చి మిగుల ప్రార్థించగ || ఉద || చైత్రీ కుక్షన
వమి బుధ వారంబునాడు పునర్యను సక్షత్రంబున వేడుకతోడ || ఉద ||
కర్కాటకాఖ్య లగ్నమునుదానా యపుడు కాసల్యహరికర్థ ఘగురా
మునీగనియె || ఉద || గురువారమునజారు తరిమినలగ్నమున పుణ్యద
శదినమున కైకమునముతోడ || ఉద || పద్మనాభునిహంకా మునభర
తునిగనియె గర్కాటకాలగ్న ఆశ్లేష్టమునందు || ఉద || కావ్యవారమ
మర ఏకాదశీనాడు విష్ణువంశంబున ముదముతోడుతయపుడు || ఉద ||
సుమిత్రాలక్ష్మణాశత్రుఘ్నులగనియె ఉదయించగావేళ తేజ్యముగనె

లిగెను ||ఉద|| సురలుల వేళనూ పుష్పనిర్మలబునూ మింగిమింగునుచిగు
రికించిరావేళ ||ఉద|| గంధర్వులవేళ గానముచేసిరి సురదు దుభులు
మోగెలందమిగా వేళ ||ఉద|| ధరిణిలో మర్రివ్రాశి పురమందు వెల
సిసా శ్రీరామంగదు ||ఉద|| ఉదయించె నోయమ్మ ||ఉద||

విశ్వామిత్రుని గళరథుని రామునిలన వెంట బంపుమనుట.

6 వ కీర్తన — ఆటతాళం.

దయసేయు శ్రీరాముల! దశరథరాజ! దయసేయు శ్రీరాముల||
దయసేయు దశరథ! శ్రీరామ లక్ష్మణుల! గళరథాత్రిబులలోననే కొ
ప్పగించెదను ||దయ|| నవనలబూజే నెవ్వగు సేయనాలోనయిరువురు
రిక్కనులు! వేగిరమునవచ్చిన ||దయ|| వేడికాలపై రుసింబులూ
జల్లి మాంసమున్నగువును! ఉగ్రమునోడిచ్చి ||దయ|| సారెనారెనా
యజ్ఞముచెరుతురు! వారిమందఁ నేనూ! ఓవ్వోసేనున్నను ||దయ|| నా
మీదదయపుంది! కరుణించిబోవురూ! రామలక్ష్మణులూ! దయసే
యురారాజ ||దయ|| గావునవేవేగా! బాహువులనుద్రొంది! లోకవిను
తులుబొందు! శ్రీరామచంద్రుడు ||దయ|| వారిగాను విశ్రాంతి మరి
రామచంద్రుని! దుష్టరాక్షసులెడి! నిప్పు కుడితెడు ||దయ|| ఓకామిగో
వారిని మనుమానిశ్రీరామ! గావునవేమిమనా! శిలవిస్ఫయంపుమీ
||దయ|| కంటికిరెప్పలూ! గామచండంబున! నీసుతులనుగాచి చెచ్చి
యిచ్చెడిమీగు ||దయ||

రాముడు విశ్వామిత్రుని యంగముగామట.

7 వ కీర్తన — ఆటతాళం.

గాఢేయనవనంబూ! గాచేనుశ్రీరామ! యజ్ఞమువిష్ణుము! గా
కుండగావేళ ||గాఢే|| అప్పుకుమారీగ! పితౄలమగువక్షం! ప్రపంచగళత
యోజనములు తూలినగోని ||గాఢే|| తూలాముచేవాడు! ధరిణిందుగూ
లేను! ఘనమారు తబాణం! వేసిపొంచెనువాణ్ని ||గాఢే|| యాగ్ని
యశాస్త్రులు! ద్విపాదులుగదొడగి! సుబాహువునవక్షం! బేసేసుమా

వేశ || గాథే || నేలమీదాకూలి యన్నగ్గనులపై నిస్సీమదోళ్ళై
తూలాశ్రమదరించి || గాథే || ద్రుచ్చెన్నప శాడూలుడు దుర్వారై
మిగుల ఆదనుజలనుద్రుచి విజయమునొదెను || గాథే || ఆందముగ
మర్రిపూడి పురమందువెలసినా కొనల్యానముడు కరుణతోడుత
యపుడు || గాథే ||

రాముడు శివుని విరచును.

8 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

రాజశేఖరువిల్లా విరిచేయూ శ్రీరాము జగముమెచ్చగయపుడు
ఆనందముతోడ || రాజ || నాగేంగునీ బలిమి బట్టినధంగీరి రాహస్య.
సాలుగు కోదండముబట్టి || రాజ || నారులనూబట్టి అంజన మోగిం
చెపారులుచూగధనువు భగ్నముజేసె, రాజ || రామచంద్రునిలభనువు
బట్టివిరిగి పురిమివర్ధరిల్లి కడుమోకనునమ్రాసె || రాజ || బయోనిధు
లన్నియునూ కలుకెలుబుట్టెనూ మేఘుబులూయపుడు ఘోషించిపో
యెను || రాజ || రవితారలూరాలె అద్భుతబూగానూసూర్యుడుచంద్రు
డు త్రోవనుదప్పెను, రాజ || జనకాధిపతుడున్నా రామలక్ష్మణులూన్నా
విశ్వామిత్రు డుమా సుగురులెప్పను || రాజ || బుగాళనేపాళి మొదలై
నరాజులునూ ఉన్ననారింగు కడుమూర్ఛకొందిరి || రాజ || పుడమిలో
మర్రిపూడి నిగిరిమందునయున్న రవిమలా బుధి రామచంద్రుని ము
దముతో || రాజశే ||

శ్రీరామయక్షిగా భరతశత్రుఘ్నుల వివాహము.

9 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

కల్యాణమూజేసె దశరథసుతులకు జనమియూవేళ ఆనంద
ముతోడ || కల్యా || మిట్టిపాడు గునమంది వందివేరి ధరిణితోన
మముగ పెళ్ళరుగు లేసిరి || కల్యా || వీధు వీధుల యందు వీరభో
గముతోటి సందు సందుల యందు సాని భోగముతోటి || కల్యా ||
శ్రీరామచంద్రునకు సుగుణా నీలయైన నీలను మోదముతో అం

దరియగా యిచ్చి కల్యాణ భరతశత్రుఘ్నులకు మాలవిశ్వరూపి
యనుకన్యలనిచ్చి కడుమోదముతోడ కల్యాణ భరిణి మర్రిపూడి
పురమందు నెలసిన దశరథసుతులకు మోదంబుతోయపుడు కల్యాణ

వ! ఇట్లు వివాహములైనవెరుక అయోధ్యాపట్టణముజేరి శ్రీ
రామునికి పట్టాభిషేకమహోత్సవము చాటించగా కైకేయిపరిచారిక
యగు మందరయనునది యొక్కసాధంబెక్కిచూచి యిది శ్రీరామచం
ద్రుని పట్టాభిషేకము గాబోలు. నేనిది విఘ్నంబు చేయవలయునని
తొల్లి కౌసల్యాతనయునిచే దనకు గలిగిన చరణతాడనధంగంబువైర
కారణంబుగానాని యాకైకదగ్గరకు జనుదెంచి యిట్లనియె.

తరిళ! ఏచుముకై కానీపుయిప్పుడు విశదమూగ జెప్పెదా
నీనవతి కొమరుకైన రాముకి రాజ్యభారంబిప్పుడు
ముదముతో పురవిధుల మహోత్సవము చాటించెను
నవతితల్లికొడుకురాముడు సకలభూభాగములకునూ
అనుభవింపుచుంటె యప్పుడు అకట భరతుడు అగసి
యడుగుల బట్టియుండ వలసివచ్చు యేమిజేతునుయయ్యో.

10 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

వినవమ్మకైకమ్మ విన్నపంబొక్కటి॥ చెప్పెద వినవమ్మ
వనితబంగరుబామ్మ విస! దశరథరాజునిను నమ్మియున్నాడని భా
మరొయీసరికి పొంగుపకుచుంటివి విస! అతనికి నీయందు భరతుని
యందూను లేకమాత్రాబైన ప్రేమలేదమ్మయ్య విస! కౌసల్యా
యందును రామునియందును అధికప్రేమగయూడె గళరథరాజునకు
విస! రామునికిప్పుడు పట్టాభిషేకంబు చేయుచునున్నాడు యేమిచే
యదమమ్మా విస! నవతితల్లికొడుకు శ్రీరామచంద్రుడు సకల
భూభాగములు అనుభవింపుచుంటె ॥విస! అకట భరతుడుయధిక
దీనవృత్తినియుండి అతని యడుగులబట్టి గొలిచియుండవలసె విస!
దేవాసురయుద్ధములో మెచ్చికిచ్చిన రెండువరములు యిపుడు కోర
వమ్మాపు విస! ఒకటవరమునకు భరతునికిబట్టంబు గట్టింపుమ

నికోరవమ్మా నీవునీల్లి |విన| రెండోవరమునకు రామూని అడవిలో
తాపసవృత్తిని పడునాలుగేండ్లచట |విన| పంపించమనిచెప్ప నాతిల్లి
కైకమ్మా దశరథరాజునకు వేగమునజెపుమీ |విన| వాసిగమరి
పూడి పురమందు వెలసిన నరిహరినియిపుడు పంపించమనిచెప్ప |విన|

11 వ కీర్తన—అదితాళం.

విశవయ్యాప్రాణేశ నామద్ధుప్రాణేశ నాకోర్కదీర్చుమీ కో
మలాంగహృదయా |విన| తొల్లిసేపునాకు జయంతిపురమున మెచ్చియి
చ్చిశట్టి రెండువరములుయిపుడు |విన| యిప్పుడీయవలయు నాప్రాణనా
ధుడ నామద్ధుప్రాణేశ నజనికుమారుడ ||విశ|| తొలివరమునకు భర
తునికిపట్నంబు అందముగాగట్టు నాప్రాణనాధుడ ||విన|| ద్వితీయవర
మునకు రామునిఅడవిలో నారచీరెలుగట్టి తాపసవృత్తిని ||విన|| ఎదు
నాలుగేండ్లచట ఫలములనుభవించి ఆనృతమాపూర్తయినాక రమ్మను
మిప్రాణేశ ||విన|| యిత్వాకుపంశమ నమహీశులెల్లను పలికితెచ్చునా
మినాప్రాణనాధుడ ||విన|| కులధర్మములునీవు జెకుపకుమిప్రాణేశసత్య
మువిడచుట ధర్మమెభూపాల|విన||బొంకితెయారాజ నీముందరనుగేను
ప్రాణమువిడుతును సత్యముసత్యము||విన||ధరణిలో మరిపూడి పురమం
దు వెలసిన వరమేశ్వరుడునన్ను ఘనతతోరిక్షించు ||విన||

రాముడు దశరథ మొదలైనవారికి చింతవలదనుట.

12 వ కీర్తన—అదితాళము.

పడునాలుగేండ్లునూ ఎదునాల్గొదినములుగా బుచ్చివచ్చెదనేను
చింతింపకుమీ||విన|| యెప్పుడువలెసేపు సమముగవోంపు వశు
ధీశనీకింత చింతయేలనుతండి||విన|| కైకమ్మమీరానాను కోపమువద్దర
తండి పినతల్లితోసేపు అనురాగముగవుడు ||విన|| వలగొనితత్పాద
వనబంబులకుమోక్కి తండికిప్రణమిల్లి వందనమొనగెను||విన||అవెం
టనేలేచి కైకదగ్గరికెళ్ళి పినతల్లికప్పుడు వందనమొనగెను ||విన|| సా
మిత్రిదగ్గరకు వెళ్ళికోరాములు సాష్టాంగములుజేసె కోర్కతోడుత
యపుడు కాసల్యదగ్గరకు అందముతో యేతెంచితల్లికిప్రణమిల్లివందన

నూతన భజన కీర్తనలు.

జెనున గెన్నునదు || అనుమ్రోమాతల్లి కానల్యవినవమ్మ సొవిష్వవమ్మరొ
పోయినచ్చెదను || వదు || వాసిగి మర్రిపూడి పురముపరి మేళుకి కరుణయి
ల్లుండెను ఏమిసేయుదునమ్మ || వకు ||

క | ఇటులని రాముడు చెప్పెన్

ప్రళయముబోలె మూర్ఛిమన్

బొందియు భూస్తలిమీద వ్రాలి

తనయుని కిట్లచెప్పె తెల్లియన్.

కౌసల్య దుఃఖించుట.

మత్తకోకిల.

లిప్తర్థలభూతి బాసుర లేమచూచి విమోచనం

తప్తచిత్తముతోడనిట్లును తనయదానినుమోచిని

గుప్తికైకని యెట్టకేనియుగొడ్డువీగితిసంచునే

నప్తవింశతి వత్సంబులు సంతసంబుననుండితిన్.

తనయా నిను గాసి నేన్గొలుయుదురా ఏమిసేయుదునే నెందజో
త్తుకొడుకా తన || పుత్రికామేష్టిలో పుత్తుడనినుగంటి పూషనంతో
షముతో నిన్నుగంటినికొడుక || తన || ఎన్నోనోములునోచి నిన్నుగంటిని
కొడుకా నానోముఫలమిట్లు పండియుండెర కొడుక || తన || నవతికైకకో
ర్కె సిద్ధించెరాకొడుక మాంయదారికైకమత్ర యెంతపనిజేసె || తన || ని
న్ను బాసితనయా నిముషగుండగలనా మాంయదారిబ్రహ్మ నానోము
యిటువ్రాసె || తన || విషిమనకునిన్ను బొమ్మానకైకకు నోర్కెల్లయాడెర
మాంయదరినవతికి || తన || తండ్రిసింహాసనము న్గొందువని నేడు ఆనతో
యంటిని నాముద్దుకొమరుడ || తన || ఏపాపమునేను జేసితి నోకాని నే
తోత్సవమునేను జూడనైతిరకొడుక || తన || పుట్టినప్పటినుంచి ఘాదితల
క్కిసీత విషినాముయెరుగదా నాతెల్లిసీతమ్మ || తన || సీతనునీ వెట్లుసాకుతా
వైకొడుక మృగములకు భయపడును వెలదిబంగరుకన్య || తన || నీముద్దు
తమ్ముడు లక్ష్మణుడున్నాడు తనయునిగ భావించికాపాడుమీతండ్రి || తన ||

భద్రముభద్రము జాగ్రత్త గావేర్చి శుభమూసరావయ్య నాముద్దురన
యొడ ||రస|| వసుధలో మర్రిపూడి పురమందు వెలసిన పంజాతునికడు
గా మనమీదయిట్లుండె ||రస||

క. ఈవార్తకు మునుదైనము
చాపెనగడ యెట్టిపాపజాతినొనాకు
బోవునె యిడుమలగుడువం
గావలసిన కార్యమొకటి గలుగగపుత్రా.

క. అంతట రామచంద్రుడును
సీతలక్ష్మణసమేతంబుగా
అడవికియే లేంచెనపుడు చిన్నదనమునన్.
సీత శ్రీరామ లక్ష్మణులు అడవికేలేరుచుట.

14 వ కీర్తన—అదితాళం.

కొసల్యారనయుడు కాననమునకేగె సీతాయు లక్ష్మణుడు ము
వ్వురుగూడికొని ||కొస|| పినతల్లికయిక మృత్యుంలేపాపిష్టమృత అన్యమె
రుగనివారి అడవికిబంపింది ||కొశ|| బటావల్కంబూలు పొందుగాధరి
యించి నారచీరలు వారులందముతోగట్టి ||కొశ|| గంగదాటీవారుభర
ద్వాజాశ్రీమునకు భరద్వాజమునివరుడు ఫలములందివ్వగ||కొశ|| కాం
తామణినిగూడి కొసల్యారనయుడు అందముగ చిత్రకూటమునకునేగిరి
కొస||అంతలో దశరథుడు పుత్రశోకంబున స్వర్గమునకేగెను హాపుత్ర
యనుచున్నకొశ||అంతటను వశిష్టుడతివేగమునవచ్చి త్వరగానుభరతు
నికివార్తనంపించె||కొశ||భరతుండు ఆవారోవినగాన త్వరగాను లక్ష్మణ
ణునిజూనినసమేతంబుగాను||కొశ|| వజ్రపురమునుంచి ఆయోధ్యకేలేం
చె రాములేనినగరు శూన్యమయితోచెను||కొశ|| భరణందు మర్రిపూ
డి పురమందు వెలసిన రామలక్ష్మణ సీత మువ్వురు వెల్లిరి ||కొశ||

భరతుడుతల్లిని పట్నంబు శుభంబెడబాసినదని అడుగుట.

గీ. వందనంబులు మాతల్లి వసుమతికు

నకునుజ్జీమమె శ్రీరామునకును శుభమ

సౌఖ్యముగనున్నవాడ లక్ష్మబుడుసీత
కుశలమా తల్లులును నుఖదళలదనర.

వ. ఏమమ్మా యీనగరుచూడగా ప్రజాశూన్యంబయి శుభం
బెడబాసినటుల దోచుచున్నది ఇదియేమమ్మా.

కైక భరతుని పట్న మేలుకోమనుట.

గీ. వినరనావుత్ర మితండ్రి మనువుయిచ్చినట్టివరమాలు రెం
టినే నర్థినడిగి యొకటినినీకు పట్టబు యొనరగట్టి యొకటినిరామునడి
విలో జనువగాను. వ. నేనువేడినటువలె సీతాలక్ష్మణసమేతుడయి రా
ముడరణ్యంబునకు బోయి పుత్రవియోగ శోకంబున మితండ్రి స్వ
ర్గగతుండయ్యెగాన ఇంక నిశ్చయక చేరాజ్యభారము వాలింపుముపుత్రా
భరతుడు తల్లిని దూషించుట.

15 వ కీర్తన—ఆటతాళం.

యెంతపనిజేసితివే కైకమ్మనీవు యెంతమూర్ఖురాలనె|యెంత||
యెంతపనిజేసితివె మూర్ఖురాలనీవు గాంతారమునకురామూనిబొమ్మా
న |యెంత| నోరెట్లుఆడెనే మూర్ఖురాలనీకు నిన్నేమిజేసిరి కవటయో
చునరాలా|యెంత|తల్లివిగావమ్మా రాక్షసివిగాని నీరర్భకునబుట్టిరా
ముకిదోహివైన|యెంత| పరమపుణ్యత్ముని అడవీకిబంపితివికొనల్యా
దమల్లకు దుఃఖమొలదని జెప్పుదు |యెంత| విపినాములోరాము జట
మూలుధరియించి యుండగపుడమిని భరించిభోగములు|యెంత| పొం
దగలనానేను పట్టిపూలలుగాని అన్ననుయెడ బాసి నిమిషముండగలన
యెంత| అన్నమొగముయింక యేతెరంగునజాతు నాచిత్తవృత్తైరిగినా
చరితమువిని|యెంత|రామునికి దోహినిగ మనసెంతనొచ్చునోరాము
నికినామీద|యెంత| దీనికి సుమిత్రాపుత్రుండునామీద యెంతకోపం
చెనో యేమిచేయదునేను|యెంత|మావదినసీతమ్మ యెంతకోపంచెనో
జనకునికూతురు జననియాసీతమ్మా|యెంత| నీవిమిత్తంబున నెన్నిచేటు
లబుట్టె మాకోసమైనీవు రక్కసివైపుడితివి |యెంత| యెంతపాపమునకు
వడిగటుకుంటివి పాపజాతివినివు నీ మొగముచూడ రాదు|యెంత|వసుధ

లోమరిపూడి పురమందు వెలసిన నాయన్నరాముని సిపుయెంత పనిజేసి
తివె ॥యెంత॥

భరతుడు చిత్రకూటమునకు వెడలుట.

16 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

వెడలేను భరతుడు చిత్రకూటమునకు రామునిదగ్గరకు వెడలే
నుభరతుడు వెడరాము సున్నస్థలము భరద్వాజునిచేత వేగమునతానెరి
గిరాముదగ్గరకొచ్చె వెడ అన్నదగ్గరకొచ్చి దన్నామలను శెట్టి రాఘ
వుడప్పుడు ఆలింగనముజేసె వెడ సుమిత్రానందనకు భూమిశనుతికు
నోప్రణమిల్లిఅప్పుడు వందనమొనగెను వెడ తమరిండి పరలోక గతు
డయినవారెవరు శ్రీరాముకప్పుడు చెప్పెనుభరతుడు వెడ చెప్పగవిని
రాము మూర్ఛనవశుడయ్యె జనక రాజపుత్రి శౌమిత్రీయప్పుడు వెడ
మృతిబొందిన్లుండి కొంతతడవుకులేచి శోకాగ్నులుమిగులవిలపించదొ
డగెను వెడ సీతాయు లక్ష్మణుడు సమేతంబుగాను స్నానంబులనుజేసె
అందరప్పుడుగూడి ॥వెడ॥ పుడమిలో మరిపూడి రామచంద్రుడు
తండికితిలోదకంబులను విడచె ॥వెడ॥

భరతుడు రాముని బ్రీతిమాలుట.

17 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

అన్ననామనవివినుమా శ్రీరామచంద్రుడ నామనవిచేకోని న
న్నరక్షించుమీ అన్న నావిన్నపమాలించి నీవేగదయచేసి ముదము
తో అయోధ్య పాలింపుమాయన్న అన్న నీదగుయారాజ్యలక్ష్మీనినే
నిపుడు భరింపజాలను మాయన్నరాఘవ అన్న ప్రజాపరిపాలనము
పావనలీలాతో భవనభారమునీవు పాలింపుకిరివరద అన్న ధరణిలో
మరిపూడి పురమందు వెలసిన మత్స్యవతారుడ సాకేతపురమురమ్మ అ
రాజ్యభారమునీవు అందముగ పాలించి నన్నుకృతార్థునిగ జేయుముమా
ఘన అన్న ॥

రాముడు సమాధానముజెప్పట.

18 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

యేమిరాతమ్మాడ యటలాని బల్కెదపు కలధర్మములునీవు
విచారింపకుండ ॥యేమి॥ నావంటిశనయాడు దశరథంటిదండి॥ స
త్యంబుపాలింప కంటేనుతమ్ముడ ॥యేమి॥ లోక మెల్లండూను నాము
ద్దతమ్ముడా నాప్రతమునిండినక అయోధ్యకొచ్చెదను॥యేమి॥ కిన్నెర
కింపురుమాగరుదగంధర్వాది మొదలైనవారలు రావణుడుగించుటకు
యేమి॥ కోరుచున్నారు వాణ్నిదృంచినను వచ్చెద అయోధ్యకెళ్ళుమి
తమ్ముడ॥యేమి॥ తల్లిమీదనునీవు కోపముసేయకు నమ్మతితోయ్యడు
మినాముద్దతమ్ముడ ॥యేమి॥ పుడమిలోమరిపూడి పురవరదుడైనట్టి
సరిహరిని దలచుచును రాజ్యంబుపాలించు ॥యేమి॥

భరతుండు పాదుకలనుగొని అయోధ్యకేగుట.

క. అన్నా నీవిటుచెప్పచు

నున్నను నేనేమి నేతు నుర్వీభారం

బెన్నివిధంబుల బూసను

నన్ను కటాక్షించిరమ్ము నరలోకనతా.

వచనం॥ ఇట్లుఅనగా రాముండు పాదుకలివ్వగా పాదుకలకొని
అయోధ్యకువెళ్ళి భరతుండు రాజ్యము పాలించుచుండెను.

రామునికడకు శూర్పనఖ వచ్చట.

19 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

ఎంతచక్కనివాడవు శ్రీరామచంద్రఎంతచక్కనివాడవూ॥ఎ॥
చక్కనివాడవూ రామనృపాలుడా చక్కదనమూజూడ ఎంతొనింతగ
యూండె ॥ఎ॥ మోముచంద్రునిబోలు హామనస్త్రధాకార యేతల్లిగన్న
దో హానుకుమారుడ ॥ఎ॥నాచక్కదనమునకు నీచక్కదనమునకుమ
నయిద్దరకుజోడు కుదిరియూండెనురామ॥ఎ॥నీతానుయాలనుయుంచు
కొనియున్నావు సీతపిడిచిపెట్టి నన్నుబాదుమురామ॥ఎ॥నీవుకోరిన

వస్త్రాభరణములను దెచ్చి యిచ్చెదనీకిపుడు నాకోర్కె దీర్చుమి యెంత
జటావల్కుంబూలు నీకేలవిడువుము కడువేక్కతోడుత కాంతుడనను
పొందు ||ఎంత|| ధరణిలోమరిపురాః పురమందువెలసిన సద్గుణశ్రీకారి
చక్కినివాడవు ||ఎంత||

రాముడు శూర్పనఖను తన్ను వడించకూడదనుట.

20 వ కీర్తన — ఆటతాళం.

తగున యిటుబల్కుదగున దానవిసీవు తగునయిటుబల్కుదగున
తగున యిటుబల్కుటకు న్యాయమదానవి వినుముచెప్పెదనీకుపూజో
ణియివ్వడు ||తగు|| ఔ నెశూర్పనఖా నీచక్కదనమును జూచినపురుషు
డు నీతోనుసుఖయించి ||తగు|| నీతోనురతికేళి బొందకుండుటకు ధ
ర్మబుకాదు నాకంటెనుందరుడైన ||తగు|| నాముద్దతమ్మ్రు లక్షత్రుం
డల్లడుగొ అతడు భార్యనుండచి యేకిగనున్నాడు ||తగు|| అతనియొద్దకు
బోవె ఔ నెశూర్పనఖా వరమనుందరుడతడు సద్గుణసాంధ్యుడు ||తగు||
వాసిగ మరిపురాః పురిమూస సామిత్రి నీచెక్కిలి కొనగోటచీరి ము
ద్దాడును ||తగు||

శూర్పనఖ లక్షత్రుని తన్ను పొందుమనుట.

21 వ కీర్తన — ఆటతాళం.

ఓలక్షత్రా వినుమానేను జెప్పెగిమాట తెల్లంబుగావినినాకో
ర్కె దీర్చుమి ఓల|| నీమీద నేచాల భ్రమయించితినిస్వామి నామో
ముదీర్చుమి హస్తథాకారుడ ||ఓల|| నీయొద్దకూనన్న వెళ్ళుమనిరామ
య్యనాతోనుమీయన్న చెప్పెనులక్షత్రా ||ఓల|| నీయల్లములోపల
సందియంబువిడిచి శ్రీఘ్రిముగనాతోను రతికేళిదేలుమా ||ఓల|| రా
వోయిలక్షత్రా మరిపురాః వందపొందుతో నాకోర్కె దీర్చుమిలక్ష
త్రా ||ఓల||

వ|| యిట్లని రక్కసిహుకగ లక్షత్రుండు విని దానినిబట్టి ము
క్కుచెవులుగోయగ శూర్పనఖ కోపించి రావణునితో జెప్పట.

శూర్పనఖ రామలక్ష్మణులు తనముక్కుగోసిరనిలన్నతో జెప్పిదుఃఖముట.

22 వ కీర్తన — అదితాళం.

అన్నరావణవినుమా యేమి నేయుదునేను యేమి నేయుదునేను
యింకెటుల బ్రీతికెడను || అన్న || నాముక్కుజూడుమునాయన్నరావణా
ఎంతమోనమాయే యేమి నేయుదునన్న || అన్న || అడవిలోయిద్దరూరా
జులరావణ పినతల్లివరముచే వసముకేతెంచిరి || అన్న || దశరథసుతులన్న
రాక్షసవధులన్న తడయక యిప్పుడు అడవికేతెంచిరి || అన్న || వారు
నన్నజూచి నామీదభ్రానుయించి కింతుకేళినన్నురమ్మనిబిలచిరి || అ ||
రమ్మనగానేను రానానిజెప్పితిని నన్నజూచివారు నామీదగోపించి || అ ||
నాముక్కుచెవులు ఖడ్గముతోగోసి బోయిమీయన్నతో జెప్పకోమ
నిరి || అన్న || రాముభార్యలయిన సీతాదేవియనెడు కుసుమకోమలియెం
తోచక్కగయుండెను || అన్న || గావునయారామ లక్ష్మణులవధియించి
సీతతోనుఖకేళి దేలుముమాయన్న || అన్న || ధరిణిలోమరిపురాడిపుర
రాజుచందుడు నన్నీరీతినిజేసె యేమి నేయుదునేను || అన్న ||

శూర్పనఖ సీతను వణించి రావణునితో జెప్పట.

23 వ కీర్తన — అదితాళం.

ఏరియీచెలియకు బోలినచెలియలు యీరేకులోకములో వెలి
కిచూచినగాని || ఏరి || నాతరమవణింప బ్రహ్మకయిననువశమవణిం
చుటకుయవరి వశమన్నరావణ || ఏరి || లేతవెన్నెలనవ్వు మొగముగల
చిన్నది కలువరేకులబోలు కాంతనేత్రంబులు || ఏరి || చెక్కిళ్ళులద్దాల
తళ్ళులనుబోలును మోవిదొండపండు అన్నయ్యరావణ || ఏరి || పలువరు
నపగడంపు తీగినిబోలును దంతాలుదానిమ్మగింజలునుబోలును || ఏరి ||
పూబోణిపాలిండ్లునారింజపండ్లన్నతమలపాకులబోలు చెలియహస్తముల
న్న || ఏరి || సింహమధ్యముబోలు కాంతమధ్యములెన్న అరటిబోదెలబో
లు కాంతయూపెనుదొడలు || ఏరి || కామిసిపిరుదులు యినుకడిన్నలబోలు
గడుసుతనంబెన్నగా నెవరివశమన్న || ఏరి || పాకటంబుగ మర్రిపూడిలో
నెలకొన్న శ్రీహరికయినను వణించతరమాన || ఏరి ||

వచనంబులగునానందము రావణునితో చెప్పగా వినిపడునాలుగువేల
ఖరదూషణాది రాక్షసులనంపగా రాముండువాళ్ళనునంపరించె. తరు
వాత రావణుండు మాయామృగమును గల్పించగా మాయామృగంబు
వచ్చి పరాశాలపరిదేశంబున విహరించుచుండగా సీతామహాదేవిదాని
నిజాచి దానిచర్యంబు కావలెనని కోరగా దానినిదెచ్చుటకయిరాము
డుబ్రయాణమైపోవగా మాయామృగములనేకమాయలచే అల్లిబిల్లిగ
నల్లుకొనియన్న పొదలన్నియు ద్రిప్పగా రాముడుకోపముగలవాడయి
తీవ్రబాణంబుతో డాగివేయగా హలక్ష్మణాయని మృగముకూలెహల
క్షుణ్ణాయనుమాట భూపుత్రీవిన్నదై ప్రాణాలుదిగులొంది లక్ష్మ
ణునితో నిట్టనియె.

సీత లక్ష్మణుని జూడ నెడలుమనుట.

24 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

పొమ్మిరామునిజూడూమీ లక్ష్మణవేగ పొమ్మిరామునిజూడుమీ
యీవేళన్వామికియేమాయజగిగేనోఅమాయకనకమృగమేల తెమ్మంటి
నో! పొమ్మి! మాయసుందరిలేడి మర్కటాదెలియక చింతపడిశ్రీరాము
దుఃఖంబుచుండెను! పొమ్మి! వేసారిశ్రీరాము విషినామలోపల అచ్చట
లక్ష్మణ అనివేడుచుండెను! పొమ్మి! చింతతోశ్రీరాము నేలపైగూలెను
సూర్యవేగముదాల్చి చూపైతివిసీపు! పొమ్మి! మనసెంతనొచ్చేనో మ
తినెంతలచెనో కపటాల్మయిదిమనకు కనిపెట్టుకున్నాది! పొమ్మి! యే
రాక్షసునిచే యేమాయజగిగేనో అడవిలోమనకింక దిక్కెవ్వరూమరది
పొమ్మి! పుడమిలో ధర్మపురీకుడయ్యియా రామునినీవిపుడు జూడవేగమే
పొమ్మి! పొమ్మి!

లక్ష్మణుడు సీతతో రామునికి భయములేదని చెప్పట.

25 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

భయములేదమ్మ శ్రీరామునకు భయములేదమ్మా! భయ!
భయములేదమ్మానై! మదిరాక్షసీతమ్మలడవిలోరామునికిఏమిభయ
! క లేదు! భయ! అమ్మతోనామాట నర్హంబుగానమ్ము యెట్టిరాక్షసు

తైన రామునికంటెమర |భయ| నిలువనేర్తురెల్ల భయమునొందవల
భు నీయాజ్ఞగొనినేను ఈయరణ్యముగోన |భయ| సినువంటిగవిడచి
వెళ్ళితేనుతిల్లి యేమిప్రమాదంబు జరుగునోయనినేను |భయ| బోవ
వెరతునునేను సత్యంబుగానమ్మ నీభర్తారామునికి యేమిభయములే
దు |భయ| ఊరికెనీవిల్చు చింతింపవలదమ్మ ఎవ్వఁడోరాక్షసుడుయీ
మాయజేసెను |భయ| శ్రీకరిముగ మర్రిపూడిలోనెలకొన్న కిరిరాజ
వరదునకు ఏమిభయములేదు ;భయ|

సీత లక్ష్మణుని దూషించుట.

26 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

సమ్రాధెమగవారిన్నటికైన సమ్మితేమోనంబు గల్గుచు
లక్ష్మణా |నమ్మ| అయ్యోలక్ష్మణానీకీ యల్పబుద్ధియేల బుట్టెనోఅక్క-
టా ఏమిసేయుదునేను|నమ్మ| నిన్నుచాలగనమ్మ యున్ననానాధుడు
తెగుటయివ్వదునిజము నామదికిదెలి సను|నమ్మ| ఇట్టిసందూనీకుజక్కె-
ననూకోని నన్నుపొందవలె ననియున్నవాడెవ్రా |నమ్మ| ఓహూ
హూ తెలిసెను సీసాహసంబెల్ల ప్రాణంబులిప్పుడు నిలువతగదునేను
సమ్రుతప్పకయిప్పుడి గోదావరీలోపడి ప్రాణమునీకీపుడు వప్పజెప్పెది
జూడు |నమ్మ| పుడమిగో మర్రిపూడి పురయ్యాశుడైట్టి శ్రీరామచం
ద్రుని సాక్షిగవినవయ్యా |నమ్మ|

వా ఇట్లనగలక్ష్మణుండు శివశివాయని చెవులుమూసికొని పంచభూతం
బులను వనదేవతలను సాక్షిగాబెట్టి అన్నవద్దకు లక్ష్మణుడిరిగ.

రావణుడు సీతదగ్గరకువచ్చి నీవెవరివని అడుగుట,

27 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

ఎవరిదానవునీవు ముద్దుగుమ్మా జెపుమ ఎందుకీవనమునకు ఏతెంచి
రేభుమ |ఎవ| కులమెయ్యదీనీది వారిజాక్షి జెపుమి యెవనికూతురవు
యిందువదనజెపుమ|ఎవ|నీభర్తాపేరేమి మామపేరెవ్వరు విశదంబుగా
నాకు విన్నవించవెచెలియ |ఎవ| యీఘోరివనమందు ఒక్కరితనీవు
సంచరించనికు తగకారణముయేమి |ఎవ| చెలియనీపేరేమిజెప్పుపూబోడి

హాహా కామినినీది ఎంత చక్కనిరూపె! ఎవరువివినములోనిన్ను విడచి వెళ్ళినవారు యెవ్వరొనాతోను జెపుమాభామిని ॥ఎవ॥ ధరణిలో మర్రి పూడి పురజానుడైనట్టి శ్రీహరిరాముని భార్యవలెనున్నావు ॥ఎవ॥

వచనం॥ రావణుండిట్లనిన నీత తనవృత్తాంతమంతయు జెప్పగానిని బలిమితోనిను బట్టకొని పోవుచునని తీసికొనిపోవుచుండెను.

నీతివిలపించుట.

23 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

హారామహారామహారామ చంద్రుడొకమిసేయుదు నేనుయిప్పుడిట్టొటనూ ॥హారా॥ ధారుణిమీద మీధర్మపత్నినినన్ను దానవుడైనదొకడు బహ్మకొనియివుడు ॥హారా॥ కొనిపోవుచున్నాడు యిటుకుగొబ్బునపు తడయక ఏతెంచి యైత్తునిబరిమార్చి ॥హారా॥ విడుపించుకొనిపోమ్మూపీరగ్రగణ్యుడ రవికులాంబుధి సోమదశరథనరయ్యుడ హారా॥ హారాజడేవేంద్రీ హాగుణసాంద్రీడ ఏమిసేయుదునేనుయెవ్వరుదిక్కిచట ॥హారా॥ కటకటాయూపైకి మృగమేలనేగంటి పటుగతి నిదానిపై భ్రమసిరాఘవుని ॥హారా॥ నేలపొమ్మటినొ పాపిస్త్రిచైన ను లలితమృగముయెంతి పనిజేసెరామయ్య ॥హారా॥ అతిపుణ్యుడైన యాలక్ష్మణునీచాల దూలనాడితిశకట ఆదోహంబూసర్ను ॥హారా॥ ఏలపోనిచ్చాను ఏమి సేయుదు నేను వృక్షమువదలిన శక్తికీతి నేనుంటి హారా॥ అయ్యోలక్ష్మణునిన్నూ అనరానిమాటలు అనుటచేతనే నేను అనుభవింపుచునుంటి ॥హారా॥ స్థిరమూగ మర్రిపూడి పురమందువెలసిన హారామగుణసాంద్రీ విడుపించుకొనిపోమ్మూ ॥హారామ॥

వచనం॥ యిట్లునీతివిలపించుట జటాయువనిడి పక్షిజూచి దశకంఠుని నెదుర్కొనగా రావణుండు జటాయువునుకొట్టి నీతనులంకిలోకి తీసుకువెళ్ళి అశోకవనమందు ఉంచెను.

రాముని నీతేమాయెనని తిమ్మనినకుగుట.

24 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

భూపుత్రీయేమాయెరా లక్ష్మణవోయి మీవడనాయెటుబో

యెరా ధీమితః కిటభదిగిత ఆసీతయెటుబోయెరా తమ్ముడ వినుమిజా
 వః కయెటుబోయెరా ॥ భూపు॥ భూపుతినిడనాడి నాకెదురువస్తి వి మా
 యరావణబ్రహ్మ మాయజేసుకువెళ్ళే ॥ భూపు॥ భూపుతినివడిలంక తల
 యెత్తి చూడదు భగ్నమైవడిలంక భగ్నభగ్ననమాడ ॥ భూపు॥ నట్టడవిలో
 సీత విడనాడన్యాయమా తమ్ముడవనిచాలా నినునమ్మకుంటిని ॥ భూపు॥
 పసిడిలేడినిజూచి పాదములాబడెసీతమాయమ్మగ ముకూడనే నెళ్ళిపోతిని
 భూపు॥ వెన్నెలకుతేటయినా వెలిదిబంగరుకన్యా పుట్టిలెనదలెను అడవి
 పాలాయెను ॥ భూపు॥ పండువెన్నెలచాయ వెలిదిరోహిణీ పురుషు
 డెదైవమని వేడుకుంటుండెను ॥ భూపు॥ బ్రతుకదురాయాసీతా బ్రహ్మ
 యారుణ్యములో కారుటవిలొసీతా దుఃఖంపుచుండెను ॥ భూపు॥ భూ
 పుతినియాసీతా భూదేవికూతురు జనకునింటనునేను ప్రేమతోడెచ్చి
 తిని ॥ భూపు॥ మందయానతనా డెందమూలో ఎంత గుందూచునూ
 డునేమాలక్షణా ॥ భూపు॥ మనలగానకసీతా యెంతోశోకించెనోహి
 నేతుముమనము తమ్ముడలక్షణా ॥ భూపు॥ యెన్నాళ్ళకైనాను సీతా
 నుకండ్లాను జూచెదనానేను తమ్ముడులక్షణా ॥ భూపు॥ వసుధలో మ
 రిపూడి పురమున సర్వేశ్వరుడు సీతనడవులపాలు జేసెరాదైవంబు
 భూపు॥

రాముడు సీతయేదసి లక్ష్యమని యడుగుట.

30 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

యేదయ్యాలక్ష్యసీతా పర్ణశాలలోలేచెందుచేత యిదియేము
 యీవంత మధురవాణియు లేదు బెడరిపొడలలోనముగుడదాగినదేము
 యే! నఖయని సుఖమెల్ల జూడనంపెంగ పూబోడినీడ నుదురుచంద్రు
 నిబోలు అర్ధరాత్రివేళ పడతినడచినతోవ పండువెన్నెలగాచుయే॥
 గుణశాలిమీవదిన గున్నమామిడిలాగు జనకూనికూతురు జననిజానకి
 సీత యెందుగానరాదు సీతదైవామీరీలీ వ్రాసెనువ్రాత యే! వాసి
 గజన్నంపు పేటలోనున్నట్టి మామూరియిప్పున్న మదినిదలచుచునుంట
 యేదయ్య!

రాముడు సీతనుగానక విలపించుట.

31 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

హాసీతయెటుబోతివ్రాజానకినీవు హాసీతయెటుబోతివో హాసీత
సీతాయెటుబోతివో ఏమిసేయుదును ఏమిసేయుదునేనేను ఏలాగుతా
భుదును ||హా|| ప్రాటిగననువిడచి నలినాక్షీనీవుజనుట ధర్మమా లలి
తాంగి బూజాతివోసీత ||హా|| వెలదినీకొరకునే హరువిల్లువెరిచితివరకు
రామునిప్రజ్ఞ భంగపరచితినేను ||హా|| నీకుగాయారెండు నింజేలుజగతి
ని ప్రాప్తిం చెనలినాక్షీ నిన్నునమ్మియుంటి ||హా|| కమలాక్షీనీవులేనిక
మరశ్యమికనేల భామినినీవులేని జీవమికయేలాను ||హా|| పూబోడి
నినుబాసి నిమిషానుండాగలన మృగమధ్యనినువిడచి యేరీతినుండూను
హా||ప్రాణములాకంటె ప్రియమగుటసీత ప్రాణేనినినుబాసి ప్రాణంబులా
తోను||హా||క్షీణదశ చేనేను బ్రతికియుండుటకంటె ప్రాణమువిడుచుట
భద్రమునాకింక ||హా|| ఏమయితివోసీత తెలియలేనయితిని తెలియలే
నైతిని నినుగానలేనైతి ||హా|| నీవేనడచినతోవ పండువెన్నెలగాచు
ఏకోవవెల్లినివో హామదగామిని ||హా||పయికిమ్మగముయనిభ్రమసిని
వడుగంగ నీదుకోర్కెదీర్తుననుచుబోయానేను ||హా|| నిన్నుగోల్పోతిని,
ఏమిసేయుదునేను యాదాఖివాధిని మునుగుచుంటినినేను||హా||ధరణిలో
మరీపూడి పురపర మేళ్లరుచు నన్ను అడవులపాలుజేసేమిసేదు ||హా||

వచనం|| శ్రీరామాండ్లె విలపించుచున్న సమయమాన జటా
యువుండు యావృత్తాంతమంతరాముతోజెప్పగా వినిన అంతట జటా
యువుండు మృతిజెందగా జటాయువకు అగ్నిసంస్కారములొనర్చితగక్రి
యలన్ని జరిపి శబరియిచ్చినపండ్లను భక్షించి వృత్తాద్రీయందు హను
మంత మొద్దగువార్లను గని కిష్కింధ కే తెంచి వాలినిజంపి నుగ్రీవునకు
పట్నంబుగట్టి సీతజాడలుచూచుటకు వానరులను బంపించుటకు ప్రయ
త్నము జేయుచుండె.

సీత రామునికోసము దుఃఖించుట.

32 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

ఇక రామునికండ్లజూచెనా నేను ఈచెరలోనుంచి వెళ్ళెనాలకట

తిభుడునన్ను నాడుమరి చెనే మొదలకరింపనేసెప్పుడున్నాదియెరుగాడా|| ఇ
నన్ను పెండ్లాడిన రాముడు యేలనాజాడలోకిరాకున్నాడు ఎన్నడునాకొ
గిలెడ బాసియుండడు పన్నుగ నేటికివది నెలలాయిన|| ఇక|| నాముద్దులొమ
తది లక్ష్మణునీతో తామనపడితినిసద్గుణ నామాటలెన్నగ నాటినొచ్చె
మనీకు వేమారుదూరముగ విసిచిపోతివిసన్న|| ఇక|| హాతఘువీరనిన్నాసి
తీ నిద్రహారాలు మొదటికిరోసితి కోరుచున్ననీపురుషదేహము శృంగార
ముగకండ్లగప్పిపట్లున్నాది|| ఇక|| ఈవిరహమానకట్టులోర్తును రామునెప్పు
డుకొగిటజేర్తును భావజ్ఞుడయిన నాపతిపాదములుబట్టి చేతులనిండచె
య్యననోచెన|| ఇక|| కారుణ్యమైన వారెవ్వరుశ్రీరాములదెచ్చువారెవ్వరు
ఈరాక్షసుడునన్ను యిటుదెచ్చినవారో వారితోడెల్పేటివారెవ్వరు
న్నారు|| ఇక|| పూనిభ్యానింతు నాస్వామిని ధర్మపురినరహరియైనశ్రీరాము
నినానోముఫలమింక నెన్నాటికీడరు భానువంశజుడిదు పయనమైరాడే
మొ|| ఇక||

శ్రీరాముడు హనుమాతుని లంకికు వెళ్ళిరమ్మనుట.

33 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

వేగమెరమ్మిఆలంకకు శీఘ్రమెవెళ్ళుము వేగమెరమ్మివెళ్ళుమి
లంకకుజ్జేమముజేపుమ వాయుతనూథన || వేగ|| లంకికువెళ్ళితిన్నీని
జూచిజంకులేకి ఉంకించిరాటుమి|| వేగ|| ముద్దులంగరిము ముదిలికు నీవి
మ్ము ముందుగ రావణుద్ధృతచెనననుమి || వేగ||

శ్రీరాముడు సీతజాడలు జూడమని ఆంజనేయుని బంపుట.

34 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

సీతజాడలుజూడుమా అంజనిలోక మాతజాడలుజూడుమా|| నీ||
భ్యాతిగనివేగిసీతాక్షేమముజూచి జేతామునకుజేరి బాతినంతయదెల్పు
సీత|| మాయవేదములచే మరినిన్నురాక్షసులు మనమునాటింతుగుమర
చివడబడకే|| నీ|| వానరోత్తమలంక పకనూరామాడగలదువారాధిదు
గొగనుమావడిగ జనియునీపు|| సీత|| ఆలంకపురమంత అందమైయుండును
అదిజూచిమరువాక హరిసతినిగైకొమ్మ || సీత|| ధరణిలోమగటూరి

వరకేశపునిచాల నిరతాశునీమది మనిమరి దలచుచు ||సీ|| ఇరువుర
కొంతమువరభరధీశునినేలే హరిసుతముమదినిల్పిసరసిజాక్షిఃచూడు||సీ||
హనుమంతుడు జాంబవంతాదులతో సీతను వెదుక వెళ్లుట.

35 వ కీర్తన—ఆటతాళము.

(శ్రీ)మంత డైనట్టి శ్రీహనుమంతుడు సీతను వెదుక సాగెను స్నే
హితులతో ||శీ|| అతిరూపవాతుడు అంజనితనయుడు ఆమహేంద్రము
నెక్కెను స్నేహితులతో ||శ్రీ|| కొండపైచరియింపరెండవ సూర్యునిసీతి
నుండి వెల్లందెనయ్యశ్రీహను|| దండిగహనుమంతుడు చాటనుకించగ
కొండజవజవతాడను ఆనమయమాన ||శ్రీ|| వింతైన బంగారు బంతిరూ
పున హనుమంతుడుబోవుచుండె అనమయమున ||శ్రీ|| మున్నీటిసడుమ
నుముందరమైనాకమును జూచికాభూదిఘనముయాలోచించి ||శ్రీ|| శ్రీ
రామమీశవజేసినవారికి మరణము లేదనిబల్కుచు హనుమంతుడు||శ్రీ||
లంకాకైదురై వార్ధిలః ఘించదలచియు శంకయించుక లేకచరములుజో
డించి ||శ్రీ|| కుప్పించిహనుమంతుడువృరబున కెగయ అప్పుడెడప్పొగె
నుఅసాగరము ||శ్రీ|| సువేలాదికిఱియి సుఖముగనూడగ సూర్యుడస్త
మించె చుక్కలుగనుపించె ||శ్రీ|| దేవతులైన దీపంబుకైవడి దివిచం
దుగువెల్లెనుఆనమయమాన ||శ్రీ|| లంక దేవిడివద్ద లంకినిజూచి పొంక
మణిగించెనయ్య ||శ్రీ|| ఆలంకలోపల అతిచిత్రములుజూచి ఆనందమొం
దెనయ్య ||శ్రీ|| గొప్పైనమేడలు గోపురంబులుమొదలు అవిచాలజూచె
నయ్య||శ్రీ||వజ్రములుచెక్కిన వరుసైన శ్రీణిలుఅవిచాలజూచెనయ్య
||శ్రీ|| పగడంపురికొళ్ళపట్టిమంచములపై నిద్రబోవుచునుండిరిరాక్షస
స్త్రీలు||శ్రీ|| కలునుమాంసమును పెల్లుగభక్షించి ఒడలుతెలియకయుం
డిరి రాక్షసస్త్రీలు ||శ్రీ|| ఒడలు తెలియక స్త్రీలు పడుకున్నసమయమున
చన్నులువెన్నులుచంకపొక్కిల్లును ||శ్రీ|| తొడలుమెడలుబయలు వడ
గజూచియుగుండె ఝల్లనిచింతించెను శ్రీహనుమంతుడు ||శ్రీ|| రాము
దేవినివెదుక రాత్రివచ్చితి నేను ఈపాపమునుజూచితి శ్రీహరిరామ||శ్రీ||

ముక్తి డిముండ యెటుటోయె బొడగఁగఁపించ దెక్కడదా చితిపైదానిని,
కాననమునసంచరించగా వారిని ఖరదూషణులెడిరించగా దానవులను
జూచి ధైర్యముతో నిలచి తానుక్కడెద్యంచెదండిశూరుడురాముని॥
లవణసముద్రము దాటడవచ్చి లంకనుకొనగోటమీటడ భువనాపాలు
డు రామశరపురిధాముపు రవికోటితేజుడు రామచంద్రులగుర్తు ఎరుగ॥

41 వ కీర్తన — ఆటతాళం.

రాముభార్యనురా రావణవిసర రాచకన్యనురానీతలద్యంతలో
కమాతనురా నన్నంటకు రాచకన్యనురా ॥రా॥ భూపతుని మెచ్చగ
శివునివిల్లుపూనిజిరువగను ఆపదముననన్ను పెళ్ళాడినట్లుగ నీతమహతి
శేషగిరి దానవరుడైన॥రా॥వాలినరుగవురా నిన్నెసప్త శాధులముంచెను
అటువంటివానిని ఒక్కశరమున దృంచివాలితముత్రి పట్టమేలించినర
ఘు ॥రా॥ తాటకిని దృంచెను నీకొక్కై యాతారములుదాల్చెను వా
లాయముగ విశ్వమిత్ర యాగముగాచి రాతిని నాతిగజేసిన శ్రీరఘు
రాము, మారీచుమాయలేడిని పంపియునన్ను చోరననుదెచ్చితివి ఉం
డదు సిలంక దగ్గమైపోవును పండంటినీలంక పాడైపోవునునమ్ము ॥రా॥
తొల్లిసిలంకలోను రావణ విసరినీతోడబుట్టితిని తోచదబరసీకుదుర్తా
ర్థమేలర ఆచకృధుని శరణనరమనవిసర ॥రాముభార్యనురా॥

నీతారావణుల సంవాదము

42 వ కీర్తన 35 వ కీర్తన శేషము

పణిరొనాకోర్కె బాగువరదితెనిన్ను పట్టంపుడేవిగజేతునె
ఓనీత॥ అనిరావణుడుబల్కు తృణముచేతనుబట్టి కోపించిపల్కెనయ్య
నీతాదేవి కోపించిఫల్కెనుకొమ్మా నీతాదేవి పాపాత్మనీవు నీబంధువు
లతోడను మృతిబొందుటకునీవు మతిలేకపల్కెవె బుద్ధినాలోచించరా
ఓరావణ! అనిపల్కు రావణుడు అప్పుడుకోపించి తిరిగిలంకకుబోయెను
పాపాత్ముడు॥ కావున్నవారలు కాంతను భయపెట్టి కరువసాగిరి కొంద
రు ॥నీతిమ్మను॥

త్రీజటకకవిగని సఖయలతో జెప్పట.

43 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

కలగంటినోయన్ము కలగంటినేచెలి కలలో శ్రీరాములురాగ
కలగంటిని॥కల॥ కారుణ్యముగ లక్షమ్రుదు వెంటడిరాగ చారుగజము
నెక్కి శరచాపములుబూని లంకకు యిప్పుడు వచ్చిన్బుగనేను ॥కల॥
మూరయుచునే తెంచె నెల్లనివస్త్రములు శోభిల్లగ దాల్చి ధరణిజనుగూడి
పుత్తరదిక్కువారుకపులుబోయి శ్వేతగిమీదను నిలచుండెవారంత॥క॥
పొందుగ రావణుడు పుష్పక మెక్కియు భూమిపై బసునట్లు గంటినే పూ
యన్ము మందిరావణుగూల మనరాక్షసువెడలి అందరుయిప్పుడు
దక్షిణకుబోయిరి॥కల॥ వెడలెకుంభకర్ణ లోటిప్పలనెక్కియు వెడలెఘన
కాయుడు ఇంద్రజిత్తుడు మొదలుగా గలవారలు నూనెతలతోనుగార్థ
భములనెక్కి నెడలెలంకలోనుండి॥కల॥ చెలిగిమిత్తులుగొల్పి అతివైభ
వముతోడ సుందరిముగస్త్రీలు పుష్పములుచల్లగ ఎలమితోతెల్లని
ఏనుగపై నెక్కిఘనవిభీషణుడు రాముసన్నిధికిజేరెను॥కల॥ యిక సీతమ్మకు
జయము రావణునికపజయము ధరణినుర్నిపూడి పతియైన రాములు
నకల శుభములతోడ జానకిని కూడును ॥కలగంటి॥

సీత శోకించుట.

44 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

ఎంతోశోకించిన యవరుగావరారు చింతాబ్రతుకేలనమాత్రి
జటనాకు ॥ఎంత॥ చిన్ననాటనుండి శ్రీరామువిడువక ప్రేమతోనుంటిని
భామరొయినరికి॥ఎంత॥ కైకవరమున మేముగారుటడపుల కేగి కష్టపడి
యుంటిమి గాంతరొ యినరికి ॥ఎంత॥ ఆరుమాసములాయె ఆరాము
నెడబాసి నిద్రాహతములేడు నెలతరొయినరికి॥ఎంత॥ చింతేలనోయన్ము
శ్రీరామ్మలెల్లరుగొ వార్ధిదాటి వచ్చెవనితరొ చూడుము॥ఎంత॥ ధరనును
ర్నిపూడిపురధాముడుస్వామి దాసూనికృపజూచి దశరాధ రాములు॥ఎం॥
హనుమంతుడు సీతతో రామునివృత్తాంతము జెప్పట.

45 వ కీర్తన ఆదితాళం.

పల్కెననుమంతుడు సీతమ్మకు తెలిసెటట్లుగనప్పుడు బలువైన

చెట్టుకొమ్మలనమమగూర్చుండిజలజాక్షుడైన రామునివృత్తాంతమునంత
 1వ॥ అన్నిమాటలుపండలుజానకిచెవులకమ్మతమధురంబులుఅదివినిమై
 ధిలియాశ్చర్యపడిచూచి యిదిరావణుని మాయయిపుడాయననుకోగా॥

46 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

భోగిశయనవేలి భూషణంబుయిది భూపుత్రి గైకొనుమా
 1సీతమృ॥ హరిభంజనుడనేను అంజనిపుత్రుడను అమ్మానామనివినవే॥
 ॥సీతమ్మ॥మాయవేషములని మహిసుతిమతియందుమారజనకునివేడగ॥
 ॥సీతమ్మ॥విశ్వరూపముజూపయింతి యాసీతమృ వీక్షించిబల్కెనపుడు॥
 ॥సీతమృ॥భూమిజగైకొనిభూషణము తనచేత భోగిశయనుని దలచె
 నురా ॥సీతమృ॥

సీత పుంగరమునుజూచి దుఃఖించుట.

47 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

పుంగరమాముద్దుటుంగారమయ్యయ్యో రంగైన రామప్రేలుం
 గారమా॥పుం॥ఎగుర రెక్కలులేవు నడువకాళ్ళులేవు ఏలాగువచ్చితివే
 పుంగారమా॥పుం॥నాడగ్నిసాక్షిగనన్న పెండ్లాడిన నాధుడుక్షేమమా
 పుంగారమా॥పుం॥ యీమాయ రాక్షసుడు నన్నుదెచ్చినయట్లు నిన్నుదె
 చ్చినాడ పుంగారమా॥పుం॥పఠినన్నయడ బాసి పరదేశముననుండె నమ
 కూర్చలేవైతివే పుంగారమా ॥పుం॥

48 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

రఘువంశకులతిలక రామచంద్రులదేవి చూచిమాట్లాడనమ్మా
 సీతమృ॥రఘు॥వగవాణ్నిగానమృపాదసేవకుడాను పతియిచ్చిననుబంపు
 మాసీతమృ॥రఘు॥చింతలేలనోయమృ పంతముతో విషిలంకబక్కగడి
 యాలోగాల్తునమృ సీతమృ॥రఘు॥వాగ్ధిదాటితనమ్మ వాయుశత్రుడనే
 నువార్తిచ్చినన్నుబాపుమాసీతమృ నిద్రాహారములేక నిన్నేదలచియుంటి
 నేడె కనుగొంటినమృ సీతమృ ॥రఘు॥ ఏమమృవకమారు మోమెత్తి
 చూడపుయేమిసేయుదునోయమృ సీతమృ ॥రఘు॥ముదముతో రాము
 డుముద్దుటుంగరమంప నేనువచ్చినోయమా సీతమృ॥రఘు॥ భూనా

యకుడునన్ను పురికొల్పి బంపేను నిజమూగనమ్మనమ్మ సీతమ్మరఘు
శ్రీలక్ష్మీకరమైన శ్రీతమర్రిపూడినుపోషించునట్టి యాపోషకుడు విను
మా ||నఘు||

49 వ కీర్తన — ఆదితాళం.

పిరిదిన హుక వేనుచ్చ సీతమ్మ నాతో పలుక వేమమ్మ సీతమ్మ
ఏమమ్మ సీతమ్మ ఎంత వేగినగానికాసింపయిన దయ లేదు కరుణించిజో
పుమినాయుచ్చ సీతమ్మ ||పిరి|| ఏమమ్మనకమారు మొగమెత్తి చూడవు
ఏమినేరము జీసినానమ్మ సీతమ్మ ||పిరి|| మాయమ్మగమును జూపిమరి
కొంత భ్రమజెంది వర్ణశాలకుగోయి పడిమూర్చునుదెలిసినారమ్మ సీత
మ్మ ||పిరి|| వాలిని బరిమాచ్చి వసచమును జేర్చి మృత్యుమ్మగములముం
దుగానుజంపినారమ్మ సీతమ్మ ||పిరి|| తమ్ముడ రామయ్య తపసియాగము
చాచ్చి జడలుదాల్చి కారుటడవులమ్మట దిరిగినారమ్మ సీతమ్మ పిరి||
జంక క జలనిధులు యింక దాటితనమ్మ లంక కావలియున్న లంకిణీవిజంపి
నానమ్మ సీతమ్మ ||పిరి|| రాత్రినాలుగుజాములు యాత్ర జేసినమ్మ ఏమో
త్రముకన్న సీసూత్రమును దెలియలేదమ్మ ||పిరి|| అశోక వనమున సీశో
కమునువెంటి నీగానుడనునేను నిజముగననుబంపినారమ్మ సీతమ్మ ||పిరి||
తడవుచేయక పాదభక్తుల నెల్లను తప్పబోచిన దళరథతనయులునను
బంపినారమ్మ సీతమ్మ ||పిరి||

సీత అంజనేయునితో తనస్థితిగామునితో చెప్పమనుట.

50 వ కీర్తన — ఆదితాళం.

అనువుగనాకు భక్తన రామునకు నెఱువముగ మొక్కిరిసిన
నిదెల్పుహనుమంత ||అను|| క్షీణిలోన అగ్నిసాక్షిగ పెండ్లాడిన అతివనుతి
దువరాదని దెల్పుహనుమంత ||అను|| దనుజునిచెరలో భేదములొందు
చుండ గ దిన మొక్కయుగమాయెనని దెల్పుహనుమంత ||హను|| దానవు
లందరు తగిలినవృద్ధియింపబూనిరనుచు పల్కుమహనుమంత ||హను||
ఘనుడయినమరదిలక్ష్యమని నేనొకనాడులనరానిమాటలు అంటినిహ
నుమంత ||హను|| తనునాడినందునకు తగిన అనుభవమాయె మనసున ద

యమునునుచి దెప్పుహనుమంత॥అను॥ నెనరుతోను రెండు నెలలుపె
శృకముందు పసిబూనిరమ్మచి పల్కుహనుమంత ॥అను॥ తానిశలో
రాక తడవుజేసినయడల తనయనాదేహము నిల్వదానిదెప్పు॥అను॥మీ
రాకకెదురునే నెలదినములుజూచి ప్రిణములు విడుతుననిదెప్పుమహా
నుమంత॥అను॥పన్నగ తమనెడగాసినప్పటినుంచి అన్నము నిద్రలేన
నిదెల్పు హనుమంత ॥అను॥ రామభక్తులను ప్రేమతోబోధించిన శ్రీరా
మచంద్రునకు వందనమనిదెల్పు ॥అను॥

హనుమంతుడు అక్షయకుమారునిజంపి బ్రహ్మాత్రులచే పట్టుబడుట.

51 వ కీర్తన 46 వ కీర్తన సకేపము

ఆకలనిదెల్పిన ఆననచరునకు అభయమివ్వగనావేళ ॥నీలమృత॥
పందానమొనగియు వాయుపుత్రుడు వనమూకు తానేగెనుహనుమం
తు వనమూకు ఏతెంచి వనముగావలియున్న వనపాలకులజంపెను శ్రీ
హనుమంతు॥ వనపాలకులజంపి వనముపెళ్ళగించి సమాద్రములోమూం
చెను॥శ్రీహనుమంతు॥హతశేషులపుడెల్లి దశకంతుతొజెప్ప అక్షయుని
బంపించెను దశకంతుడు॥అక్షయుడవుడెల్లి అరికాలుతావున తన్నిజంపె
నుయవును ॥శ్రీహనుమంతు॥ వీడుచచ్చినకవురు యింద్రజిత్తునువిని
రోషముతోవచ్చెను ॥ఇంద్రజిత్తు॥ రోషముతోవచ్చి శ్రీహనుమంతు
నిబ్రహ్మాత్రుమునగట్టెను ॥ఇంద్రజిత్తు॥ ధర్మగోనుగుంటూరివరకేశవు
డుమిమ్ము పరిపాలించుటకొచ్చెను॥నీలమృత॥శ్రీలక్ష్మీకరమైన శ్రీశమ
ద్రీపూడిను సిరులిచ్చి బోవవమృత॥నీలమృత॥

యింద్రజిత్తుడు హనుమంతు నెదుర్కొనుట.

52 వ కీర్తన—ఆటతాళం.

పట్టుబడ్డావురా యికవెళ్ళలేవురా ॥చెడ్డావుయీవేళ॥ చెయిజ
క్కినాపుర నిన్నుజంపకపోతే యింద్రజిత్తునుగాను ॥పట్టు॥ యిందుల
యినరామచంద్రులొచ్చినవిడువ యింద్రునిచెరగొన్న యింద్రజిత్తుని
నేను॥పట్టు॥ లంకరావణబ్రహ్మ పంతుమెరుగనీవు వింకములుబలికేవు
జంకకనినదృంతు॥పట్టు॥ అక్షయకుమారునిహతముజేసినావు యీతా

గవునిగార నిజహితముజేసెద॥పట్టు॥నీవెన్నడవురోరి నిజమూగదెల్పర
అట్లుడనాధాకకోర్వోలేవునీవు॥పట్టు॥ తొందరపడబోకు మందరిగిపై
న యిందరిలోనిన్ను యిపుడెకూలవేతు ॥పట్టు॥ రామరామయని రా
యభారముకొచ్చి చచ్చేపుయీవేళ సహవాసస్తునిగూడి ॥పట్టు॥

పురస్త్రీలు ముండోడరితోజెప్పి దుఃఖించుట.

53 వ కీర్తన—ఆదితాళం

దండమమ్మ ఓమంహోదరి లంకుండబోదునుమ్మ నీయండజేరి
మేముండుదమంట కొండపొడుగుకోతి ॥దండ॥ అండనేయులట కోడి
పుంజువలె కొక్కరించునమ్మ కొక్కరోయనికోడికూతకు గ్రీకునవ
చ్చెనమ్మ ॥దండ॥ విగ్రహీనుచును బుర్రముక్కుపెద బొర్రకడుపువా
డె చిర్రుమనుచు మావంకజాచితా నుర్రాగెడువాడె ॥దండ॥ ఉగ్ర
సింహమె అగ్రోపము అనవానిదెచ్చి చేబారిచెట్టెక్కి పుగరమునీత
కిచ్చెనమ్మ॥దండ॥ మోకాళ్ళువిరిగి మోచేతులునలిగి మొర్రాడిశిమ
మ్మ జొచ్చిచూచితే లంకలోపల చోద్యచోద్యమమ్మ ॥దండ॥ లాగు
గాసికోకయుగట్టెడలాల్ శాడుతాను పట్టబోలెయికవట్టుబడకనుచెట్టు
యెక్కునమ్మ॥దండ॥ ఎవ్వడైననాయెదుట నిల్వడె యంద్రజిత్తుడతిని
బ్రహ్మకై నమరి అలవిగాని బ్రహ్మస్తుమతోగట్టె॥దం॥సారిసాక్షి
రొమారసాహేబుని ఏలినాడెకొమ్మ పఠాదీనుకొని పితాపురముతా
మతమ జొచ్చినాడె ॥దండమమ్మ॥

హనుమంతుడు రావణ నెదిర్కొనుట.

54 వ కీర్తన—మలయమారుతం—ఆటతాళం.

రావణయెంతటివాడవు రఘురాముగెల్వ రావణ! రావణనీకే
మివెరిగి కావరంబునరాముగెల్వ చాలపుపోజాలపుమరిజాలపు నామాట
వినర! రావణ! పంకజాక్షీనీతను నీలంకలోచెరలుంచినావు కింకరులతో
నుగూడి లంకిణీకాపుంచినావు! రావణ! పంకమువదలించిరాముడు యు
ద్ధమునకు జంకిననిన్నిడువనన్నాడు ముల్లోకములు గృంకినచంపకమాన
కురణ ములోనినుబట్టిదిన్నతృణమువలెనేద్బొంచునతడుఘనముయెరుగక

నీవు చాల బలములుగలిగి వస్తువనుచును॥ రావణ॥ భ్యాతిగ శ్రీ రామవరపురి
వాసుడగు శ్రీ రాముని పుడే తిన్నెననిన్న జ పి సీతను దోడుక పోవును॥ రా॥

55 వ కీర్తన 35 వ కీర్తన శేషము

మంకు చూటల విని కింకరుల బాపించి తోక గాల్పించె నయ్య ఆరా
పణుకు శ్రీ॥ అన్ని మేడలును అగ్ని దేవున కవుడు హారముగా వించెను
శ్రీ హనుమంతుండు లంక గాల్పియు వార్ధి లంగించి వేగ మె శ్రీ రాము చేర
వచ్చె శ్రీ హనుమంతుండు.

హనుమంతుండు శ్రీ రామునితో లంక వృత్తాంతము జెప్పట.

56 వ కీర్తన — ఆదితాళం

శ్రీ రామ లంక కు వెళ్ళి వచ్చితి సీతను నేజా చితి దేవ॥ ఎన్ని దినములకు
వెళ్ళితిసి వడిలంక యెచ్చటను చూచితి వనమర ఘన సాయకనిన్న డిగితివా
నా విన్నపముల మనవి పనుదేవ॥ నీవు వెళ్ళినట్టి మూడు దినములకు పొగలను
బడ్డవియో హనుమ॥ అన్ని మేడలును అగ్ని దేవునకు హారము బెట్టితి నో దేవ
హనుమంత అంజలి గుణ రత్నము ఆపురిలో పలనంగతులు॥ ఆరూఢిగ నే
నచ్చటి నంగతి అంతయు దెల్పెద నో దేవ పసిడి కోటయున్నది వడిలంకలో
వెండి కోటయున్నది దేవ॥ రాగి కోటయున్నది వడిలంకలో ఇత్తడి కోట
యున్నది దేవ॥ కంచు కోటయున్నది వడిలంకలో కళాయ కోటయున్నది దేవ॥
ఇనుప కోటయున్నది వడిలంకలో ఏడు కోటలున్నవి దేవ॥ ఏడు కోటలుగల
యా లంక ఏకంబుగ గాల్పితి నో దేవ॥ అక్షయకుమారుడ టలక్ష పాంజులట
తక్షణమున దృం చితి దేవ శ్రీ రామ॥

57 వ కీర్తన — ఆదితాళం

చూచి వచ్చితి రాఘవా వై దేహిని చూచి వచ్చితి రాఘవా॥ చూ॥
అతితనులో చనోత్సవముగ నాచిత్రముల నెల్ల నీవు చిత్తగింపుము॥ చూ
చి॥ లంకలో సీతలోలాక్షి చుట్టుపది వేలు పారాల్ రాక్షస స్త్రీల సింహ
ములలో బాలహరిణము బోలెను కడలేని కేశి బోలిన మోముతోను మాసి
నకురుల్ నేల జీరాడగను మేను నిండ ధూళి ధూసరముతోను కోదండరా
మయూరిని నుండగ వాలుగంటిని జూచి ఏలయిట్టుండెరని చాలచింతించితి

చూచి కరమొప్పలశోకవనభూజముననుండి ధగణీజానుబిలచి ఓతల్లినే
అంజనివరసుతుడనని జెప్పితి రామునిభక్తవగుడననుచు బలికితి రాము
లుబంస నకుదెందితినిబల్కితి నారాసీకారకెననుబలికితి శోడండరా
మనరసీజముఖనన్ను పోకిచకను ఎవడో దురితాత్ముడనిలచి తిరిగి
చూడకుండె చూచి నాసీనుణీనన్ను నమ్మకయుండెను మీరిచ్చిప పిన
చారుమునినివివ్వ కూరిమ్మిగైకొనెను ఆరామచండు) లేరీతివార నెను
మీక్షేమమిస్తాఁ యెల్లగోరెను ముద్రికప్రేమమీరగధరియించెను మి
మజూనిననిగున భ్రమజెందెను నేవిన్నవింప మీరసంతోషింపుడుకో
దండరామ ఆరామలక్ష్మణునిసీత నిద్రహారములుచూచి మీరాక
తెనున్ను చూచి సీతయుంగరము మణికంకణమాయె యేమి
జెప్పెను యెంతోహాసవృత్తితోనుండె వేచూరుమిముదలచూచు నిత్య
మురామరామయని విలపించుచు లక్ష్మణునెంతో ప్రేమతోడలపోయు
చునేవారింపజేయుముతోయుండెనుకోదండ రామఆరామతనుజూచినేమి
యోర్వలేక భీమోద్ధతిలంక నేమంటగల్పితి || చూచి శరధీదాటి
మనమచ్చటి కేగువరికుధరణీజమీశ్వరకుత్సలించునువేగ నరిగెసాధన
మంపుమ రావణుడశశిరములు దునుమాడుచు సీతను నతిత్వరతోను
దోడి తెమ్ము రఘుసులతిలక ధరనుశ్రీచురిపురాసి పురమందు వెలయుశ్రీ
పారిభోగిలింగ కవి నేలుదయశోను || చూచి ||

58 వ కీర్తన—ఆటతాళం

సేతుప్రబంధించిరి వానరుల్లె సేతుప్రబంధించిరి తరుచెమయసికి
తగులుగిలుచెచ్చి వగవారధిలోనబడవైదివెడలుచు | సేతు || ఒకగిరి
మీదనుఒకగిరినిడికొని ఒకడొకడొకనికి నెమరనందించుచు || సేతు || శ్రీక
రముగమర్రిపూడిలోనెలకొన్న శ్రీరామచంద్రునిమతియందు దలకు
చు || సేతు ||

లంకాపురస్త్రీలసంభాషణ

59 వ కీర్తన—మలయమారుతం—ఆటతాళం

పండుతరలెనమ్మ రావణునిగుండెలవిసేనమ్మ ఆనాలితనయుడు అంగడ

సుగ్రీవు బాహుబలములతోను శ్రీరాముడరలేనుదండు! పుడత సహాయముచేత వారాధిగట్టిది వారాధిపైదండువనయాగ నడపుచుదండు పరమపతివ్రతను బలిమిచర తెచ్చేను పాపిష్టినిడిలంక పాడై పోతుంది! దండు॥వక్కలాటీవాళ్ళువనితలందరుగూడి వరునగగోనేరుగట్టుననిలచిరి॥దండు! బంగారుభండములు భుజమూన నిడుకొని వడతులు యీ రీతివల్కుచువచ్చిరిదండు! ధరినుమరిపురాడి శ్రీరామవరమూను బోచిరక్షించిన పుణ్యచారితులి॥దండు॥

విభీషణుడు రావణునికి నీతిచెప్పట

60 వ కీర్తన — ఆటతాళం

వద్దురదశకంత బుద్ధివిబ్రతుకర చెలియయుండినలంక చేటుర చేటురనద్దు! చెడుబుద్ధిచేయగ్ని వడిగట్టిజోతుల కాలిపోడయెంత ఘనుడైన ఘనుడైన!వద్దు! లోకములకుతల్లిలోలాక్షీసీతమ్మ నీకునాకు తల్లినిజముగనమ్మర॥వ॥ పట్టంపుడేవిని పల్లకులోనుంచి జననాథునకు నిచ్చిశరణనర శరణనర!వద్దు! అందముగనలివాడ చందవయ్యనేలిచంద్రవడననిచ్చి శరణంబై మేలుర॥వద్దు॥

రావణుడు విభీషణునితన్ని పురమువెళ్ళగొట్టగారామునిశరణజొచ్చుట

61 వ కీర్తన — ఆటతాళం

శరణు శరణు శరణు శ్రీరామువ శరణు శరణు శరణు!పరమభక్తుడనేని శిరిగొన్న రావణ సురుతమ్మడగు విభీషణున్న వాడను॥శర॥ దశరథరాముని ధరణీజనిమ్మతన్నివెళ్ళగొట్టెదశకంధరుండివుడు॥శ॥ శరణానివచ్చితి నాలించిదయతోను నేలుమి శ్రీరామునిగమాంతసంచార॥శర॥ ధరను రామవరధామశ్రీగోపాల మంపురాడిదాసులను బ్రోచేటిరఘురామ॥శరణు॥

విభీషణుడు రామునికి రావణునిజాపుట.

62 కీర్తన — ఆదితాళం.

అడుగొశ్రీరామచూడు అక్కడను మాయన్న రావణుడున్నాడు

పదితలలును రెండుపదులచేతులవాడుమదమెక్కినాడుచామరలాడుచు
న్నాడు॥అడుగెల్లనిమేనువాడు సొమ్ములునిలువెల్ల ధరియించివాడు కొ
ల్లాటగుమీదగొడుగులున్నవిచూడు చెల్వుగమంతులు సేవకులున్నా
రు॥అడుగుతులరుగొవచ్చినారు చుట్టుకువానిగుంపులుగూడినారుయిత
రులుతనకెన్నరెదురులేరనుచుఅతిగర్వపడుచున్నాడదుగోగజమునెక్కి
॥అడు॥మునిదేవకంటకుడు కసిగొనియుద్ధమునకేనచ్చెను తనపతితమ్ము
డుధర్మపురీశ్వరతనచావుకొరకు సీతనుదెచ్చుకున్నాడు ॥అడు॥

అంగదరాయభారం.

63 వ కీర్తన ఆటతాళం.

రాముబంటునుర నేనానర రాజతనయుడను రాముడునాచేత
రాయభారముబంప॥తామరసాక్షుని కోమలికొరకై భూమినభము
హులుగులవెక్కియుకమలజగానక ఘనముగ వేసె॥రాము॥జనకులసీత
నుకనుగొనివచ్చితి ॥రా॥ వెరపేమి లేకినురా సీతనుదెచ్చి మరచియూ
రకుంటివి. దురమున సీతలలుద్యం చెటందుకుసీత॥నురులుమునులుబహు
మొరలిడనరుదుగ నరసిజమందున సరవితొవెలసియుస్థిరముగరఘురా
మరావణుల॥నచ్చెనునమ్మర నామాటనమ్మర॥రాము॥ వాలితనయుడ
నుఅంగదుడన్న పేరుగలవాడను నాకన్నశూరులులేరుసీలంకలో॥ జోక
తొవినుము నిరాకరింపకను లోకమాతజానకివిడువునీ భీకరదంష్ట్రలు
పెనగెడచూడుమి॥ ఎరుగవననునీవు వేరుమాట్లాడవు॥రాము॥సంధిగా
కున్నను రావణసీవు బంధువులతోడను సందేహములేదుర నమరమున
బడుదురసీవు॥సొందుగాను తనడెందమునందున మందయానకైగుండు
చురాముడు బంధులతో నినుబంధించెదననె॥ సత్యముగజెప్పితి చక్క
గవిసరోరి॥రా॥ శరణుశరణనివేడర సీతనునిచ్చి బ్రావమనివేడర శరణ
న్నవారికి మరణములేదుర॥స్థిరమతీతోడుత పృహ్లాదుడుహరి మురహరి
యనుచును మొరలిడనరుదుగ నరకేనరియవతారమెత్తి ఘోరాసురు
దునిమినరమ్మగరూపుని॥ శరణంబెరక్షించుచెప్పునేటికినేను॥రాము॥మ
రిప్రూడిలోన వెలసియున్న రాజగోపాలునిరమణిదెచ్చుట రావణతగ

మతః॥ అమరమునులు తామసుర బాధలకు తాళగ లేమన రమవలసెను
శ్రీరాముభార్యయైకోమలాంగి శ్రీకమలజానకి॥ రాములశరణన్నర
క్షించునమ్మర । రాము॥

64 వ కీర్తన ఆటతాళం.

వలదురా దశకంఠ వాలిహరునీపైని వై రాము విడుపుమురా॥
రావణ! అంగద బహుమాటలాడవద్దిచ్చోటలతివేగమేబామ్మరా॥ అం
గద॥ మనుజుడుగాదురా మాధవుడురాముడు వనితనిచ్చియు బ్రతుకరా
॥ రావణ! వనజసంభవుడిటు వచ్చినప్పటికైన వనితానువిషువానురా॥ అం
గద॥ రామవిభుడునీతో రాజీబంపేర కోమలనిచ్చిబంపూ ॥ రావ॥ రా
జివడను వానినాజిజంపియువేడ్క ఆజానకీతోనుండురా ॥ అంగద॥ వో
రిదుర్మార్గ నీనోరెల్లుబలికేర ఈతూరిబల్కిన కొట్టేద ॥ రావణ॥ యిం
ద్రాదిసురలెల్ల యిలుదూరుననుజూది యింకా నీవల్లేహూర॥ అంగద
ధరనూజనపనీవివర వెంకటాఖ్యుని శిరులిచ్చే దొరగొల్వమురా॥ రావ
రావణునికి మండోదరి నీతిజెప్పట.

65 వ కీర్తన ఆదితాళం.

నామనవివినవయ్య నాప్రాణనాథుడ నామనవి వినకుంటేనేనే
మిసేతును ॥ నామ॥ పుత్రకామేష్టిలో పుట్టియారాము నిన్నుజంపను
యతడు నిర్నయించుకపుట్టె॥ నామ॥ వద్దనన్దనీత బుద్ధిచెప్పిరగాని హ
ద్దుతెలియనట్టి వద్దురామునితోపోరు ॥ నామ॥ మనలంక మమకము రా
ముతోజెప్పితే మరియెట్లు గెలిచేవుకొరిని రావణ॥ నామ॥ నీబలమునీకుల
ము నీవు నీలంకయు సముద్రములపాలగుట సత్యముసత్యము ॥ నా॥

66 వ కీర్తన ఆదితాళం.

ప్రాణనాథవినుమునేనుజెప్పినమాటవినకుంటే నేనేమిసేతునుప్రా
ణేశ॥ ప్రాణ॥ భూపుత్రీవిశువుమిరాక్షసేంద్రసీపుభూపుత్రినిడకుంటేమన
లంకనిలువదు॥ ప్రాణ॥ నీతయుండెడిలంకక్షీణదశకొచ్చినది పణతియుం
డెడిలంక పాడాయిపోయింది॥ ప్రాణ॥ రామచంద్రులనతి చక్కనియిల్లా
లు రాముకోసమునీత ఎంతకోకించెను ॥ ప్రాణ॥ యీదుజోడుగనుండె

భాగ్యభతలను యిద్దరినివిడదీసితినుకొచ్చితివి॥ప్రా॥నాతిపాపము మనకు
తగలకూరకపోదు మనజోడుబాపును వనజసంభవుండు॥ప్రా॥రఘు
రాముబాణమున హతమాయిపోయెదవు నామాటనమ్ముమి సత్యము
సత్యము॥ప్రా॥ వారిసీతనునీవు వారికొప్పగించి శరణివేడిన కరుణిం
చివిడుచును॥ప్రా॥ వానిగనుమరిపూడి పురమందువెలసిన శ్రీరాము
భార్యనువారికిచ్చితివేని॥ప్రా॥ ధరనుబల్లాస్వామివరకవినేలిన శ్రీరాజ
గోపాలుడు కరుణించివిడుచును॥ప్రా॥

67 వ కీర్తన—నాదనామక్రియ—ఆటతాళం.

వలదు పోవలదు యుద్ధమునకు వలదు పోవలదు వలదురాము
తొభద్రవైరాముమనకేల రణములోపలనిన్ను రాముడు దృంచును॥
వల॥రామలక్ష్మణులు రణశూరవంతులు వారినిగెల్వనీవశముగాదు
వినుమ॥ ఒప్పగవాలినిబట్టియు వక్కబాణముచేత దృందియు వాలిత
ముత్రిబోచినట్టి వారిజాక్షుడు నరుడుగాడిక॥వల॥దనుజులమాటలుద
రిజేర్చినమిత్రతె తప్పక మరణము సంభవించునునీకు॥ధరణిలోపలదనుజు
లందరు దండిగానీదాపునుండియు భండనంబులు పొగడుచుండగ కండ్లు
గానక యుంటివి॥వలదు॥ ధాతవ్రాసెనుచాపు ప్రీతిగనీనుదుట సీత సత
సికిచ్చిహితవుతోనుండుమ॥సీతనీకును మాతయనిపాతికుడ నీకేల తెలి
యదు నీతితోవైదేహించి ఖ్యాతిగనీ వెబ్బితుకుమి ॥వలదు॥

68 వ కీర్తన—ముఖారిరాగం—ఆటతాళం.

ఘోరభూతములంక గోపురములదాటిచేరెనోయి విభీషణా॥స్వా
మిఘోరభూతముగాదుకుంభకర్ణుడన్నవీరుడితడు రాఘవా॥సీకేమగునో
యిభీక రాకారుడునాకెరింపువిభీషణా॥స్వామినాకగ్రజదులంకనాధుని
తముక్తులలోకనాయక రాఘవా॥కపులువీనిజూచి కడుభీతినొందునుడవ
మెన్నవోయివిభీషణా॥కపటవేషమని ఘనసేవవరులను గాజంపదగురా
ఘవా యూరక్కనునియింక యేరీతిమద్దింతు యెరగింపవోయి విభీషణా॥
ఆరునెలలకొక్కమారుమేల్కొను నిద్రహారమప్పుడు రాఘవా॥ క్షీతిన
వ్వరికియొగతినద్రగానముగతిదెల్పవోయివిభీషణా॥సాలువతురాననుబ

త్రిశాపక రణమున నిద్రగల్గెనురాఘవా!

కుంభకర్ణుడు యుద్ధమునకువచ్చుట.

69 వ కీర్తన—కల్యాణిరాగం—ఆటతాళం.

వెడలెకుంభకర్ణుడు యుద్ధమునకు వెడలెకుంభకర్ణుడు! ఘనభూ
షణములతోను చేతుల పెద్దగదబట్టిదిగ్విస్తాచును పనిబూనిసేనలోపశినో
రుదెరచుక నలుపుగోతుల నందిమింగుచు॥వెడ! కొండచెట్టుగొట్టిర
క్కసునిపై గుప్పిరొదలు పెట్టి దండివానరులను దనుజుడవుడుగొట్టిపం
డ బెట్టెనుభువినిండశీఘ్రముగను ॥వెడ! వీరవానరులోడిరి. అక్కడనుం
డివెడలియురుక సాగిరి యీశీతిధరత్రపుశిసేనయంత పారిపోదొణగెను
ప్రాణభయముతోను ॥వెడ!

సీతకోసము రాముడు దుఃఖించుట.

70 వ కీర్తన—మలయమారుతము—ఆటతాళం.

జానకీ జానకి మానినిమణి ॥జానకి॥ జానకీ నీవునాజోడను కుం
టినిబాజోడ్చువుడు మనజోడెడబాపెను ॥జాన॥ మాయరాక్షసివచ్చి
మారయడ్డముగోర మద్దించిపంపితి మగువనీకైగాద ॥జాన॥ కైకకా
తణమున కన్యములపాలయితి కారణముదప్పున కరకంఠునకునైన ॥జాన॥
వనవానకేళంబు వనితదోచగలేదుఘనమైన దుఃఖసాగరముగన్నడనే
డు॥జాన॥అంబుజానినీగేరు అతివనీనెమ్మోము అలబింబమగుమోవిలి
రవిందలోచన॥జాన॥ సారంగములకురులు సారంగములనడలు సారంగ
ములగేరు సఖయనీచూడ్కులు ॥జాన॥ శ్రీలక్ష్మీకరమైన శ్రీరామ
వరమును మరిపూడి దాసులను బోధించిన పాణిరొ ॥జానకీ॥
లక్ష్మణుడు రావణుని శక్తిచే మూర్ఛనొందగారాముడుదుఃఖించుట.

71 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

అయ్యయ్యోలక్ష్మణా నామద్దుతమ్ముడ ధరణిపై కూలితివా
తమ్ముడ॥అయ్య॥తమ్ముడసేపు లేని తరుణిరాజ్యములేల సుఖములేల జ
యమేల సామూత్రలేటికీనాకు॥అయ్య॥ పుట్టినప్పుడుతల్లి పెట్టి తెవిషములు

కష్టములు దప్పునేమో తమ్ముడ | అ | పుష్పకోసముబోయి కర్పూర
మిశ్రితము కానవై సొవిగముత్తడ నాతమ్ముడ అయ్యో సుపుకోసముబోయి
బంగారమిడితినీ వల్కవేమిరతమ్ముడ నాతమ్ముడ | అ | నీవంటితమ్ము
డునీసోదరుడునాకు ఏదనన్ముగలుగురా నాతమ్ముడ | అ | అమ్మకొరకును
నమసవిచిత్రైశిఖి కోమలకోరిక నీవుసామ్యసిల్లివయ్య | అ | పెట్టినతిరు
మ. 3 పేడ్చెక్కున్నది నానదామెను నీమోము నాతమ్ముడ | అ | శమ్ముడే
డనితల్లి సుమిత్రయశిగి తె ఎవరితమ్మునిజూపును నాతమ్ముడ | అ | కుడి
భుజమునీవు కూలిపోతవయయ ఏమిసేయుచుతమ్ముడ నాతమ్ముడ | అ |

72 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

ఆలక్ష్మణాయిత్యిగూపాదనీకేల యేలాప్రాప్తిం చెనురా | అక్షణా ||
ఘనముగా నీవేగిదనుజూని బాణము చేరిణములో బడి యుంటివా | అక్షణ ||
నీతానుగోనాన్పి చింతించుచుంటిని ధాతాయిత్యునాన్పి సగదరా | అక్షణ ||
కైకచేవరమంది కానానముసకేగి కిష్టము పాత్ర మీ | అ | సా
రసదళినేత్ర మారతేజముకన్న మిరియున్నవాడవు | అ | నిందుచం
దునిజూలు నీమోముజూడను నీసాగును చెడియుండెరా | అక్షణ కలు
వరేకులగేను కల్పసాగునుతీరు కాంతి వెగ గానుండెరా | అక్షణ చూడా
నదుముతీరు సింహమధ్యముగేరు సుడివడిబజ్జియుండెరా | అక్షణ వ
క్కమాటాడర చక్కనయ్యనాతో మక్కువదీరిగాను | అక్షణ మన్న
నాజేసియు కన్నాల్లడుగాక మనవేమిజేసరరా | అక్షణ నాభరణ
యేడానినలిపాక్షి నన్నుగ నాతితోయేమందురా | అక్షణ ధరణిలో
మగటూరి ధామశ్రీకేశావ దయయిటు జేసెగదరా | అక్షణ |

హనుమంతుని సంజీవికెఘ్నమునుట.

73 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

సంజీవికేఘ్నము శ్రీహనుమంత సంజీవికేఘ్నము జాంబవం
తుడుమున్న చక్కగనీతోటి ఎరిగించియున్నట్టి తెరగున నీవిపుడునం ||
యిక్కడకు దోడ్కొని యిలమునుక్షులు అనువదియై నానుకపాడవు

గలిగుండెను॥సం॥ మధ్యతోవలయందు మాయరాక్షసులుందుమా
యజీసియు నిన్నుమరలింప జేతురు॥సం॥ తెల్లనైయాకులు తేటగ
నూడును ఎర్రనైయాకులు ఏగ్గుటుగానుండు॥సం॥ పండ్లుపచ్చగనుం
డు పరగరాత్రులయందు భాసిల్లుకాంతులచే పరమమోదమునొందు
॥సం॥ అమృతంబుగలిగించు నన్నిమందులు కలవు గంధర్వులచ్చట
కావలియుందురు॥సం॥ గంధర్వరాజులు ఘనులువారందరు వాఁతొనై
రము నీకుగలిగియుండు॥సం॥ సూర్యవంశపురాజు సుతులమయ్యా
మేము సూర్యుండువునయిస్తే జీవింపజాలము॥సం॥ పోద్దుపోడవక
మున్నె దెచ్చి తెనంజీవి ముద్దులలక్ష్యమగుదు మూర్ఖుడెలిసిబ్రతుకు॥సం॥
ధరను రామవర పురధాములయినట్టి చాసుల పోషి చెదైవరాయుని
మేల్కొలుప॥సంజీవి॥

సుషేనుడు రామునికి సూర్యకాంతి వివరముదెల్పుట.

74 వ కీర్తన—ఆదితాశం.

కొనల్యానందనా ఖగ రాజవాహన కాంతివివరము దెచ్చేదరామ
య్య! సూర్యోదయముగాదుచూడుము ఆ వెల్గు సుందారాకారా వేగ
॥రామ॥ సూర్యుడుగాడతడు చంద్రుడుగాడతడు మనబంటుహనుమం
తుకు॥రా॥ అంజనీపుత్రుడు కంజాదళాక్షుడు పంజీవానిని దెచ్చేర
॥రామయ్య! సూర్యకంశోద్భవ సుమిత్రానందనుని సూమిత్రి దెల్పిం
పుమా॥రా॥ అధయమిచ్చివేగ ఆరానిమి సుతాగ్రేష్వరుని జంపిం
చుమా॥రా॥ ధరణిలో మగటూరి వరకొండ్రొట్టవినెపుడు నిరతము
బోవుమయ్యా॥రామ॥

లక్ష్యమగుదు సంజీవిచే బ్రతుకుట.

75 వ కీర్తన స శేషము.

సంజీవివెప్పింది తామందునూండితముడుకి తావెయ్యఁగూ
సుషేన॥అయ్య! అన్నన్నఓయన్న శ్రీరామచంద్రుడ ఎంతనిద్దరబోతి
నీయారణమందు॥బ్రతికితివతమ్ముడ బ్రతికితివలక్ష్యమలయోధ్యకును
బోదమ నాతమ్ముడ॥అయ్య! అన్నన్న ఓయన్న శ్రీరామచంద్రుడ

యెంతమాటాడేవయ్య శ్రీరఘురామ॥

మండ్లోదరి నీతను వినుమని రావణుతో జెప్పట.

75 వ కీర్తన—ఆటతాళం,

రామజీవించువునాథా వేగనామాటావినుమంటికాదా॥ అమ
రేంద్రవినుతుడు ఆదివిష్ణుండని ప్రేమతోమానీ గుహకువిన్నవెలివి॥రా
ము॥ ఆదిలక్ష్మీశ నలుగుతేనద్దగల మదిరోసి శమునితన్నినఫలమిది॥
రాము॥ కోటలుసేబలు మేటిరాక్షసబలము పటుత్రముగ రాముఖాణా
గ్నిపాలాయె॥రాము॥పుత్రులమిత్తులు శతక్షకోల్లును హతమైతెని
కేమి బ్రతుకుపై యాశలు॥రాము॥ధరనుమరిపురాడి ధామృదైవరాము
శరణులెఱోని రావణీకుజెప్పిని॥రాము॥రామవరములోన వెంకట
రమణుని కవిసేవిన శ్రీనీలవర్ణుడు రాము॥రాము॥

రావణుడు గురువువద్దకు వెళ్ళుట.

76 వ కీర్తన—ఆదితాళము.

గురువరేణ్యానీకు యేమానిదెల్పుదును నేటితోసరిబ్రతుకు ఏ
టికీరాజ్యంబు॥గు॥ చిత్త్రాబునాకగురు శ్రీరాములునరుడు అరమరేమి
యలేక ఆశ్చర్యకతితోడ॥గురు॥నూర్యపుత్తుడైన సుగ్రీవుమొదలైన
మిత్రలేనికపిసేన వెతికిగూర్చుకొని॥గురు॥ శౌకయేమియులేక అంకలో
పలజొచ్చి లక్కమేడలమీద పడిదుముకుచున్నారు॥గురు॥ సుతులను
హిమలయ ధీరులగుబాధువు బలవంతులైనట్టి బలీలనందరిని॥గురు॥దు
నుమానిరాముండు దుగ్ధి వారుండగుచురణభీముడై మిగులరాజ్యంబు
డెను॥గురు॥మనిషిమాశ్రుండనుచు మన మెంచగారాదు అతనిసామర్థ్యం
బు యెంచతరముగాదు॥గురు॥ హెచ్చుగానుండేటి చిచ్చులోపలబడ్డ
మిడతలచందమున యెడతెరపిలేకుండ॥గురు॥ఆదనుజాఅందరు అతనిబా
ణాగ్నులను తగలబడిహతులై పగవనేటికిమనము॥గు॥గిరులుపలెనుండే
టికరిసంఘముంతయును అశ్వరత్నములన్ని హద్దులేకుండంగ॥గురు॥నమ
రంబులోపలికి జనినదానవులంత ఒక్కడైననుగానిదక్కకుండెనుమనకు
॥గురు॥హతులైరిగురువర్యా అతనిశక్తేమిందు పరమేశులైనాను పనికి

రాకున్నారు | గురు| అతనిగెల్పుటకేమి ఆధారములునాకు కానరాకు
న్నాయి ఘోరపుణ్యచరితుండగు| ఇట్లున్నచే నటులెల్లలలోని బ్రహ్మకదను
కరుణించి బోధింపుమనీకంటెదిక్కువరు|| గురు|| శ్రీలక్ష్మీకరమైన శ్రీతిమ
రిప్రవాడిలో బల్లాస్వామిదానవరకవివేలిన || గురు|| శ్రీరామచంద్రుడుక
రుణించిబోధించిన ముక్తికైదయ్యావేళ నిక్కంబుగానేను | గురు||

శుక్కుండు రావణుని కుండేళించుట.

77 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

వినుదాసవేంకటముండ వివరించిచెప్పెను శత్రువుసాధించిజయము
నొందుటకువిను|| మంత్రంబులునుగలవు తిండ్రిబులునుగలవు ఆవుచు
ధంబులుగలవు అవనిలోపలను|| పిను|| అవిగాక మరియొకటి అతిదివ్యమైన
నట్టి హోమమున్నది దాని సీమంబుతోడను | విను|| విఘ్నంబుగాకుండ
విధిపూర్వకముగాను నీవుశేషితివేచి విను రావణబ్రహ్మవిను| దివ్యమ
గుఖడ్గంబు దేదీప్యముగ వెల్లు అగదంబులును హరియునత్రుశత్రుంబులు
|| విను|| అశ్వంబులును మిగులనందమైయున్నేటి కవచకుండలంబులుకడు
వంతగానవుడు| విను|| హోమగుండములోను ఉదయించిపైకొచ్చు వా
టిసీవుగై కొనుచు సూరిమీరంగను|| విను|| రామచంద్రుగితోటి రణము
నల్పితివేచి నీకుజయము గలుగునిశ్చయగావినుచు| విను|| ధరిణిలో మరి
పూడి పుగిపూదు వెలిసిన రాజగోపాలుని మతియందునలచుచు | విను||
మంకోదరిని అంగదుడు కొల్లబట్టి యాడు స్తూవుండగా బ్రతిమాలుట.

78 వ కీర్తన—ఆదితాళం.

కోపించి యీశ్వరో అంగదా సీమిన్యమాయెను అంగదాపీ భాగ్య
మాయెను అంగ దా|| కోపించి యీశ్వరు|| పాపీటబింబిల దాపినముత్యా
లుధరణిపై రాలగ | కోపించి జడబట్టి యీశ్వరును అంగదా జాలియె
లలేడు అంగద యీలాగు యీశ్వరు జాలిపీకు లేదవాలాయముగనన్న
వధియించబోకుమీ || కో|| కాపాడిదయజూడు అంగద నిన్నుకన్నతల్లిని
గానెలంగద కాపాడిదయజూడు కరుణించినన్నేలు కరుణహృదయుడ
యీకఠినశ్వమేలదా|| సీకింతపగయేల అంగద నేనునిన్నేమనంటిని అం

గద ఆరాచనీధుల నన్నేలయ్యాడ్చేవు నాసాటివారంత ననుజూచినవ్వగ॥
కోపింగమూత్రనయ్యాడ్చకో అంగద నాచెంగువిడవరోరంగద యిమ్మై
నసాములై గ్రామములారగ రమ్యమృతమృతమును కొమ్మలనడుమను॥
కోపిందిముత్యాలనాడెట ముల్కీసిపోయెను పగదాలనాడెట పాడాయి
పోయింది కోపి॥ భయమెంతి లేక నిర్భయుడవై నన్నిట్లు చయ్యనరత్న
భూషణములురాలగ కోపి॥ రమ్యతరంబైన మరిపూడిలోవున్న
రామస్వాములు నిన్నురంగుగబోచును కోపించి॥

మండోదరి రావణుని దూషించుట.

79 వ కీర్తన—అదితాళం.

ప్రాణేశకమాడుమి యెట్టిస్తితినుంటి నో నీవుయుండగ నేను యిడుము
లుబడుచుంటి ॥ప్రాణే॥ కనులెత్తిచూడుమీ దళకంత నన్నిపుడునా
వాత్రఫలమిది నేనేమిజేయుదును॥ప్రాణే॥మాయయాపిణియయిన బల
యింద్రజిత్తుడు నాభాగ్యవశమున బ్రతికియుంటే యిపుడు ॥ప్రా॥ క
పివరుడుయీరీతినను బట్టితేగలడవనచరుడుయనగానువానికేపాటినాధ॥
ప్రా॥ చిచ్చునొడిగట్టుకొనినీతనిటుదెచ్చినపాపముయేరీతిపరిహారమగును
॥ప్రా॥ మనముచేసిన యఘము ఘోరమయియుండగ అనుభవింపకతీర
దది యవరివశమయ్యు ॥ప్రా॥ పగవానిచేతిలో పట్టుబడియున్నాను నలి
గిశ్రమపడుచున్న నన్నుజూడవేమి॥ప్రా॥ రావణానీయొక్క గుండరినతినివ
రిపరివిధముల బాధలు పెట్టగ॥ప్రా॥ కోపమునీకులేద మూతిమీనము
లేద ఆశదానివలె లకలోనున్నావు ॥ప్రా॥ పారుజాతంబులు పరిమ
ళింపుచునుండ ముత్యాలనాడెడ కొననుబట్టుకొని॥ప్రా॥ యాడ్చుచున్న
ట్టియీవనచరుని బట్టుకుని ఖండించవేమయ్య నాప్రాణనాధుడ ॥ప్రా॥
వసుధలో ముక్తిపూడి పురమందునెలకొన్న బల్లాస్వామిదాసవరకవి
నేలిన ॥ప్రా॥ శ్రీరామచంద్రుల బంటైనలంగదుడు నాకేశములుబట్టి
యాడ్చుచుండగయిపుడు ॥ప్రాణే॥

80 వ కీర్తన—అదితాళం.

రామచంద్రులదేవి రమణీనీతమృత యేలదెచ్చితివిందు నాప్రా

జేత | కామాంధకారమున కనులుగానకనీవు మమతచేహామంబు మ
రిచేయుచున్నావురామ | వానరబలముతో వచ్చెనుగీండు పంతము
తోనాకొప్పు పడలాగెనంగడుడురామ | ఉగ్రమగుపాతాళ హామం
బునీ కేల ఉంకించిదాటిరి ఉదనివానరులెల్ల | రామ | యికయేమిచేసెదవీ
వునాప్రాణేశ ప్రకటవానరులు తలబట్టిలాగెడువేళ | రామ | వాలిని
తానొక్క ణీలనెఱువది సుగ్రీవుని బోధిసనుస్థిరుడైనట్టి | రామ | యి
కనైనసీతనుయిప్పించివారికి ప్రకటంబుగిసీపుతరణుజొచ్చినచాలు || రా ||
ధరను మరిపురాడిభాముడై వెలసియు దాసులను బోధిశరశరధతన
యుడు | రామచంద్ర |

మంజోదరి రామునితో వైరము మానుమనిజెప్పట.

81 వ కీర్తన—ఆదితాళం

రాములొవైరంబుమానుమీ ప్రాణేశ హరిహరాదులైన అత
నిగెలువగ లేరురామ | అతనిపరాక్రమ వర్షించిజెప్పెద ఆదినారాయ
ణుడు అఖిలసంపన్నుడు | రాము | మానవుడనబోకు మనసుబోపలనై
నామున్నకరిగాచిన కరివరదుండతడు | రామ | మత్స్యరూపముదాల్చి
సోమకుని బరిమార్చె కూర్మరూపముదాల్చిమందారగిరిమోచె | రాము ||
వరహరూపముదాల్చిహిరణ్యాక్షునిదృంచె నరసింహవతారమైహిరణ్య
కశిపునిదృంచె | రాము | వామనుడైమున్న వాసికెక్కుచూనుబలినిమూ
డడుగుల భూమిదానమడిగి || రాము || ధనిగెల్చియుయతడు కశ్యపబ్ర
హ్మకుపట్నంబుగట్టెనుదనుజనాధనినుమ | రాము || సురులు మొరపెట్టిగ
దశరథునిగర్భమున సిన్న జంపుటకొరకు నిర్నయించుకవుట్ట | రాము | అ
తనిపరాక్రమంబుఅతనిచక్కదనముపాచతరముగాదురాక్షసేంద్రావిను
ము | రా || అతనివర్షించుటకుబ్రహ్మకైవళముగాదునాతరమవర్షింపనా
ప్రాణనాధుడ || రాము | వాలమున నినుగట్టినవ్రూచు కేరూచుకోజాకు
ముమూర్తు జలధిలోముంచిన || రా || వాలినొక శరమున బట్టిదృంచెనుయ
తడు అరినిపరాక్రమము ఏమిజెప్పదునీకు || రా || వాలినటుదృంచియు ప
సచరరాజ్యంబు సుగ్రీవునకు మిగుల పట్నంబుగట్టెను || రా || యిటువం

టివారి నెబ్బిదప్పించెను యతడు నీవుయనగా నాతపాత్రానాధుడ రా
నిన్ను జంపియతడు నీతిసుంతుడుయైన విభీషణుకిలంక పట్నంబుగట్టును
|| రాముతో || శ్రీలక్ష్మీకరమైన శ్రీతమరిపూడిలో ధరనుబల్లాస్వామి
దానకవిసేలిన రాము|| శ్రీ|| లక్ష్మీవల్లభుడుశ్రీరామచంద్రునితో వైరమే
లనునీకు విడుమిపాత్రేశ్వరా || రాము||

మండోదరిఎన్ని జెప్పినవిన్న యద్ధమునకువచ్చి చచ్చుట.

82 వ కీతాన.

సఖయమండోదరి ఎన్ని జెప్పినవిన్నక|| అప్పుడు రావణుడుఅతివుగ్గి
రూపుడై రాముడుమీదకు యుద్ధమునకువెళ్ళే దుర్మార్గుడటులరణభూ
మికె వెళ్ళగ శ్రీరామచంద్రుడు మదితానుజూచియు దశరథతనయుడు
దైత్యనంహారుడు ధనువు బాణములుబూనెనుయుద్ధమునకు ఆ రామరా
వణులు హరిగజములరీతి పోరునల్పుచునుండిరి ఆసమయమున|| దేవత
లందరు రామునికి జయమరి పలుకగా రావణుని దృంచేనురాముడు||

విభీషణుడు విలపించుట.

83 వ కీతాన.

అయ్యయ్యానాయన్న రావణ నీవు హతమైతివ నేడురావణ||
వెయ్యవిధములనీకు విహితముజెప్పితె కయ్యముతలపెట్టి కదలివచ్చితి
విండు|| అయ్యధర్మపురీస్వామిసీతను దెచ్చిచెరనుందితివిసీచేతనుమరల
యిమ్మని బ్రహ్మాలినయికను అతిమూఁఖుడవై మరణమైపోతివినేడు||
అయ్య||

మండోదరి దూఱుచుట.

84 వ కీతాన.

ఆహాచక్కనిపాత్రేశ్వర నీవుహతమైతివి లంక కేశ్వర|| ఇహలోక
మానువిడచి యెటులనేగితో కాని ఆహాహానీభోగంబులడుగుబట్టిపోయే
ఆహా|| అదివిష్ణు రాముడంటిని నీకది తెలియ బోధింపుచుంటినిచేతులుజో
డించి సీతనతనికి చిప్పిదేహమును నిల్పనేకకపోతివి|| ఆహా|| నీచెల్లెలింతకు

దెచ్చును నేనునీళ్ళనీ నురణమువచ్చెను భూకాంతు డగురాములోకనా
యకుడు కాకి నురు: కాపాడెళరణశ్చ || అహో ||

శ్రీరామునిపట్టాభిషేకము.

85 వ కీర్తన.

అభిషేకముజేసిరి రాములకు పట్టాభిషేకముచేసిరినభముభూమియుపొ
గడ నాగారివాహనుండు విభీషణుకభయమిడిన ఇభరాజవరదునకు ||
అభి|| శివునివిల్లు విరచిసీతనుపెండ్లియాడి పరిశురాముని నాజిభంగవర
చినరాము|| అభి|| నాలి' కూలిచి వనచరగాజగు సుగ్రీవునేవిన సూర్య
తులతిలకునకు || అభి|| డడితసాయమిచేత వారధిగట్టించి వానకులనడ
పిన వనధిగంభీరుశకు || అభి|| దేవభూశకుడగు రావణునిదుఃమియు
దేవతులబోచిన దీనకయాయనకు || అభి|| ధనుమర్రిపూడి పురమందు
వెలసియు పరమభక్తు బోలి చెముర్నైకి క్షీర || అభి||

శ్రీరాముని యిందాగ్రదులు పొగుడుట.

86 వ కీర్తన.

దశరథసుతుగవై తాటకినిమరొంది గాధేయునవలంబుగాలితివి
శ్రీరామ|| దశ|| రాటినాతిగజేసి మిథులూపరముకేగి రాజశేఖరునిల్లు జ
గముమెచ్చుగిరిచి|| దశ|| సీతా పెండ్లాడి శివశిష్యుడొక్క పరిశురాముని
వ్రజభంగపరచితివయ్య|| దశ|| తిండియానంగొని నిమ్మనీళ్ళుపానై
దేహితోగూడి వనముకేగితివయ్య|| దశ|| రక్కసిచెవులనుమక్కు నుగో
యించిభరదూషణాడి గొత్తసులకొందరిగృహి|| దశ|| నాయావ్యగింబు
నుమాటలోపధియించి వసంతనుగోల్పోయి యన జగూడిన గంప|| దశ||
వనమునవెడకును పలనుగానొకిచోట గృధ్రగ్రాజుకుపాక్రి మిలుచేసితి
వయ్యశబరియిచ్చినపాడ్లచపిఠూచిభక్షింపొమ్మి- ధకేతె చీకేనాధు
డైన|| దశ|| వాలినివధియించి వనచరరాజ్యంబు సుగ్రీవునకు పట్టాభిషే
కముచేసి|| దశ|| వాయునందినుచేత నైదేహియున్నట్టి చోటునరిగినశ్రీ
భీమపరాక్రమ|| దశ|| ముప్పదికోట్ల కపిచేనకొలువగనడచి జలధికుల
ముజేరి శేతుబంధముజేసి|| దశ|| రావణాడికనర్వరాక్షసులను దృంచి వి

భీషణుకి పట్టాభిషేకముజేసి॥దశ॥నీతతోఁపునూడి అయోధ్యకేతెంచిన
ట్టాభిషిక్తుడవై పరిజలపాలించితి॥దశ॥శ్రీలక్ష్మీరమైన శ్రీతమర్రిపూడి
లోవేంచేసియున్నట్టి శ్రీరాజగోపాల॥దశ॥ధరను బల్లాస్వామి దాసుకవి
జూచిన శ్రీరామచంద్ర నను కరుణతో కృపజూడు ॥దశ॥

శబ్దము.

శీలనీలాసతిమనోలోలకక్షిస్త చరాచరజాల నదృక్త జనావనశీల
నాసిగవల్లిపురభేల వెంకునాయకాది పరిపాలజోహారువేణుగోపాల॥తక
తర్పుంతరితరికి తర్పుతకుంతర తర్పుం ధణం ధిమితకిట కిటతకతధిగా
తో॥

2 వ శబ్దము.

ధణతరికిటతక ర్పుణుతరికిటతక గిణతరికిటతక దధిగిణతో॥దధి
గిణతో॥పరశాక్షోటిమశ్చధాకారశహ బాసుననుజనంహార హరికుకుం
దరిశక కికుందజగదరి ధాధణాధణతరికిటర్పుణుకు ర్పుణార్పుణుతధణ
తాకి కిటతక గిణమాతనంచార మనమైనమంగరాధీర తరిఘోలోకి
ట తరిర్పుంగి నిరత్రాహక్తిహార నోసీతొగ్గియున్నార తరిరేహురే
హురేరే కికిరేకకిణ॥రమ్యంబగురఘునా నదృక్త జనమందార తరిత
ర్పుంగిరిశక తర్పుంతకుంతరితర్పుంధణా ధిమి కిటతక దధిగిణతో॥
దధిగిణతో॥

3 వ శబ్దము.

సోన్నపుంపులు నన్నజాము చెన్నకుంసం పెంగల్ పూలవాసన
చాలక్కన వసములోల దనసుగుడె॥ తాచెడకిం డిమిమలత
టాకిమున ముహూక శబ్దమున॥ రాగరాగరాగ రాగరాగరాగరాగ రాగరాగ
రాగరాగరాగ॥తరితరితరిత తరితరితరిత తరితరితరిత తరితరితరిత॥జగజజ
గజగ జగజజగజగ జగజజగజగ జగజజగజగ జగజన॥ రాగరాగ
రాగరాగరాగ॥తకతరితకతకతకతక॥జగజజగజగ జగ॥రాగరాగరాగ
తకతరితకతకతరితక॥ జగజజగజగజగ॥రాగరాగరాగ॥తరితరితక॥
జజజగజగ॥రాగ తక జగ యగిబాగుగ యాలాగు మండూకము
లు ఘోషంపగా డిగ్రశాపముచేగజేమ్రుడు భంగడి బల్ మకిరిచేత

ను దిక్కులేకను యాదశదిక్కులకాబాడగ చేతిచక్రముచేతమకరిని సంహరించిన మహిమను నరులువసిష్టాది మునులచేత నుతింపబడిన ప్రసన్నవెంటనాయకా నిన్ను గొలచెద నన్ను గావును సతనగానినాధవినుత శ్రీచలగుతంజాపురిని వెలసిన భళిరయేక సరపాలతనయ ।

4 వ శబ్దము.

ఫాలనేత్రునిపాదపద్మము చాలనమ్మిన స్వామి నీవని తెలిసిమాన్యులు దొరలు మంత్రులు దివ్యసింహాసనమపైని అరుదుగవట్టాభిషేకము గరిమతోడితగట్టినయపుడతత్తరికుయనిభేదివాద్యమునృత్యతాళమృమోయగ నత్యసంధుడవగుచు ఔననినకలజనులునుశించగదిక్కుదిక్కుల రాజరాజులు మొక్కి నీకు నలామూచేయగ మేటికులరాజేంద్రునిసహోదర నాటినేటికి నిన్నునమ్మితి నటన గానినాధవినుత చలగి తంజాపురిని వెలసిన భళిరయేక సరపాలతనయ ।

5 వ శబ్దము.

అనందజగపతి రాజశ్రీ మహారాజరాజశ్రీ మేరునగధరదీగిటి తక సారెసారెకు పరశురాముని సన్నుతించిన నీరాక్షివిసీవయావీరతపములు మిగులజేసిన ఘోర రావణ కుంభకర్ణుల సంహరించిన దేవరకీర్తి యనియగీతగల మేరువని యడుచెట్టుపైని యిట్టిట్టుగదలక చుట్టుకున్న వి చిగుగువిడచి శాకిణిగిరిగుంతర్గుంత తిరిమేఘ మండలమనేపందిరి మీనచాల పిశాలమాయెర అదెరతారగణముల్లెను విది కుచంగుగ్రుడుపిదలాయెను పిది కామైనాటినాటికి పండుపండలపండురీతినినిండుపున్నమ వన్నెలాయెశమస్యధర రతిరతందరి తాకుధజనకు రవికులాంబు ధిసోమ దశరథ రామచంద్రగుహారాజ నలామ్ ।

6 వ శబ్దము దశావతారములు.

1 తద్దీనుత ధీనుత తహతతహత తత్తహత్త ఝంతరి తరితరితధ గాకిణతాకిటితధణా తరితాకుఝేకిధకి ఝేకినణక హమికిగలసోమ కాసురునిబట్టి నాల్గువేదములు దెచ్చితివా । మత్స్యవతారా ।

2 కుకుంధరికిట కుకుంధరికిట ధరికిటతక తళాంగు ధిమిలోతధికిట

తా॥ సురాసురలు సుధకౌరవై మందరించే దుష్టాభినివహవగ గిరి
గృంథిన మరివైరవకుడుచును గిరినియెత్తిమరి సురలనుబోదిన॥ కూర్మా
వతారా॥

శి ధధీధిత్తతొం తాకిటిట ఝం ఝం ఝూకిటఝంఝం
కిణనకతక దధిగితొం, అతల వితల సుతల మహతల రసాతలతలా
తల పాతాళంబునజొచ్చి హిరన్యాక్షునీగెలిచినట్టితివా వరహవతార,

4 జేఁ య్ఘ్రికిటుతక య్ఘ్రికిణానక తకనాంతక య్ఘ్రింతక తగుంతక
దిమ్మతక దధిగిణతొం॥ పరిపరివిధముల ప్రజ్ఞాదుడుమిము హరిహరియ
నుచుచు మొులిడి ఘనముగదురమున స్తంభము విరుచుకపెల్వడి కర
కరహారణ్య కశ్యపునరమున చరచిరక్తమును నరగున గోలిన నర
హరినివని మరిమరి పొగడెదకరుణజూచుకరివరద నలాం॥

5 జకజక జకకిణ జకకిణ రేకిణ చెలిమిని మూడడుగులచేతను
బలిని గెలిచిన వామనయాశా!

6 తద్ధిమి వీరవరాకృమధంజన దురితాత్ముడైన కార్తవీర్యార్జునా కలుషము వెడలించినఘనుడవుగదవరశురామమహారాజనలామ్!

7 లక్షాదినాంతరం నిర్మించిన కిక్కిరించు సమయం దశమ
 ఘంటాద శతపాఠీ వానివధించిన కరణాగత శ్రీరామమహారాజసలాం

8 తక్కిట ఝంధిమి తక్కిట ఝంధిమి హలము చేతను హస్తీపురము
మత్తణముగా పెకలించి వాలముముల్కిచేతను ప్రలంబానురునిగలది
వచ్చితివా బలరామావతారా!

శి ధనైక యుజుక పాండవులను రక్షించెడి కుండలికయన
భూన లిని దూడగీడగు కాంసునిజెండాడిన॥ శ్రీకృష్ణావతార॥

10 ధనశతకీటతక గీతశతకీటతక - యువశతకీటతక దధిగీతాంతం
భూమిలోపలపాదరూపము పొందుగాధరియించి వృద్ధిగలిగినశరములై
రాక్షసులను మర్దించి పొందుగాయీజగములోనిన బాహ్యవతార॥

11 తర్హుంతరితక తర్హుంతకుంతరి తర్హుధణం ధిమితకీటకీట
తకదధిగణాంతం॥ కలియుగాంతమున గలిగియు వేగమెఖలులను దృఢం
చిన కలికావతార॥

మంగళహారతి.

1 మంగళం మంగళం సీతారామా మంగళం మంగళం॥ అట్టె
సురలు మొరపెట్టగ వినివచ్చి అట్టెకొనల్యగర్భమంచుననిలదిపుట్టితాట
కిని గొట్టిపారవేసి అట్టెసీతను మెట్టి యాపినరామా॥ మంగళం॥

2 కైకేయివరమును గైకొనిశ్రీరాము వైదేహితోగూడి వన
మునకేగి గైకొనిదిత్రకూటమున భరతునకునిచ్చి వైదేహితోగూడి
వనమునకేగినరామా॥ మంగళం॥

3 మావీరులైగివేసి మనువసుయడబాసి మాకుతాత్మజుజూచి
మర్మనుతయుదెలసి మీరినుగ్రీవుజేరి వాలినిదూది కోనుగ్రీవునికి
పట్టముగట్టినరామా॥ మంగళం॥

4 హనుమంతుడనువిలది తనముంగరామిచ్చి అట్టెనముద్రము
దాటి సీతజూసాచ్చి నీటిమీదోరాది నిలుపుగట్టించి తనతమ్ముడో
నరులతో దాటినరామా॥ మంగళం॥

5 అట్టెగాక్షనులను పట్టివగలగొట్టి విభీషణునివల్ల లంకమర్మ
ముదెలసి రావణాసురుడాను రణయందు లెగవేసి లంకవిభీషణునికిపట్టు
ముగట్టినరామా॥ మంగళం॥

6 తమ్ముడో నరులాను తనసతిని జానకిని తననెట దీనుకొని
అయోధ్యపురముచ్చి కన్నతల్లులకుడుపు ఆనందమునుజేసి గట్టిగలయో
ధ్యహృద్భిరామా॥ మంగళం॥

సంపూర్ణము.

10977

